

Integrasjon eller emigrasjon?

**Indo-fijiansk metodistungdom om emigrasjon, religiøs
tilhørighet og etniske relasjoner**

Hovedfagsoppgave i Religionsvitenskap

Universitetet i Bergen

Vår 2007

Cecilie Torsvik Høisæter

Forord

Som jeg spådde da mastergraden ble innført for en del år siden; jeg ble en av de aller siste til å levere hovedfag. Det har gått lang tid mellom feltarbeid og oppgaveskriving, men modningsprosessen og alt jeg har gjort i mellom tiden, har gjort skrivearbeidet mye mer fornøyet.

Jeg vil gjerne rette en stor takk til min søster Ellen som har gitt svært viktige og verdifulle kommentarer etter sin grundige gjennomlesning av oppgaven. Også til min mor Pauline for meget nyttige kommentarer, og for all praktisk hjelp fra både henne og min far. Jeg er også veldig glad for all hjelp og støtte fra mine gode kolleger i Røde Kors; Karianne og Halldis! Jeg vil gjerne også takke mine gode medstudenter (en gang i tiden) Eline og Espen for alle gode diskusjoner og kommentarer tidlig i prosessen.

Min kloke veileder Knut Jacobsen har alltid vært en stor inspirasjon når det kommer til studiet av religioner den indiske kulturfære! Og seksjon for religionsvitenskap i Bergen – dere er best, og med et ansatte- og hovedfagsmiljø som er veldig inspirerende.

Varm takk til alle mine informanter som tok så hjertelig i mot meg og delte sine tanker. Takk også til Markus og Arul for vennskap og mange gode diskusjoner rundt interessante tema.

Selv om de etniske gruppene på Fiji ikke alltid er så glade i hverandre, er de svært glade i gjester utenfra, og jeg kommer alltid til å huske tilbake til tiden der med varme og lengten...

Vinaka og Dhanyebad!

Cecilie

Innholdsfortegnelse

Kart over Fiji	4
Kapittel 1: Innledning	5
Oppgavens struktur	6
Ordbruk og ordvalg	7
Bruk av sentrale termer	7
Forkortelser	10
Kapittel 2: Fiji - historie, samfunn og religion	11
a. Historie og samfunnsforhold	12
c. Å være ung på Fiji.....	19
d. Massiv indo-fijiansk emigrasjon	20
e. Religion på Fiji	23
Metodistkirken på Fiji og etniske relasjoner	25
Metodistkirkens <i>Indian Division</i>	28
Kapittel 3: Problemstilling, tidligere forskning, metode og kilder	31
a. Problemstilling og avgrensning	31
Tidligere forskning på relaterte tema.....	32
Mitt forskningsperspektiv	33
b. Metode	34
c. Kilder.....	41
Mine informanter	41
Annet materiale	43
Spørreundersøkelsen	43
Avisartikler	44
Kapittel 4: Indo-fijiansk ungdom fra <i>Indian Division</i> - hvem er de og hva viser materialet?	45
a. Menigheten	46
Min kontekst: <i>The youth group</i>	46
Intervjuene.....	47
b. Synspunkter på sentrale tema	49
Emigrere eller bli på Fiji?	49
Å være indo-fijiansk medlem av metodistkirken	51
c. Oppsummering av totale funn, basert på alt innsamlet materiale.....	56
Kapittel 5: Funnene satt i perspektiv	61
a. Relasjonene i the youth group – typisk for Fiji?.....	62
b. Religiøs tilhørighet som push-årsak for emigrasjon?	63
c. Utfordringer for metodistkirken og <i>Indian Division</i>	64
Kapittel 6: Avslutning	66
Kilde- og litteraturlister	67
Kilder	67
Litteraturliste	69
Intervjuguide (eksempel)	71

Kart over Fiji

Kapittel 1: Innledning

The Indians are just like wild grass, spreading all over the country
(Fijis minister for kvinner, velferd og fattigdomsbekjempelse
Asenaca Caucau, i en tale i parlamentet, juli 2002)

Fijians and Indians should stop fighting now
(The Fiji Times hovedoppslag på førstesiden 4.september 2002)

I det lille Stillehavslandet Fiji skal man ikke lete lenge etter å finne avisartikler og leserbrev som omhandler spenninger mellom de to største etniske gruppene i landet. Disse er **urfolk-fijianerne** - og **indo-fijianerne**,¹ førstnevnte gruppe har noen tusen år gamle røtter på Fiji, mens sistnevnte i hovedsak er etterkommere etter indiske kontraktsarbeidere som ankom Fiji under britisk koloniherrredømme. Kort oppsummert er urfolk-fijianerne kristne, i hovedsak metodister, mens indo-fijianerne i overveiende grad er hinduer eller muslimer.

En del nordmenn vil huske at det i mai 2000 var et statskupp der parlamentsmedlemmer ble holdt som gisler i flere måneder. Mer ukjent er det kanskje at dette ble etterfulgt av en rystende voldsbølge på Fiji, der tusenvis av indo-fijianerne opplevde trusler, plyndring, vold og voldtekter. Hinduistiske templer ble brent, moskeer vandalisert. Statskuppet i 2000 var det tredje på 13 år.² Av en total befolkning på ca. 850 000, har så mange som opp mot 100 000 indo-fijianere emigrert fra Fiji siden det første statskuppet i 1987.

Oppgaven er basert på et fire måneder feltarbeid på Fiji august- november 2002. Jeg ble tidlig nysgjerrig på hvilken rolle religiøs tilhørighet hadde i forholdet mellom de to største etniske gruppene. I The Fiji Times leste jeg en lang kronikk skrevet av en urfolk-fijiansk metodistprest (Fiji Times, 8.sept 2002), Han argumenterte for at det er hinduismen som i bunn og grunn fører til etniske spenninger på Fiji, ettersom den - etter hans syn - leder indo-fijianere til griskhet og egoisme. Samtidig raste det debatt i parlamentet etter at flere fremstående urfolk-fijianske ministre offentlig omtalte indo-fijianere på en nedlatende måte. Dette ble toppet av følgende uttalelse av Fijis minister for kvinner, velferd og fattigdomsbekjempelse Asenaca Caucau; ”*The Indians [indo-fijianerne] are just like wild*

¹ Mer om denne ordbruken senere i dette kapittelet

² I desember 2006 var det atter et nytt statskupp!

grass, spreading all over the country” (Fiji Times, 30.juli 2002). Eksemplene var mange på negativ og provoserende retorikk om indo-fijianere generelt, og om hinduer og muslimer spesielt. Jeg møtte også etter hvert mange indo-fijianere som uttrykte fortvilelse over det som ble sagt offentlig om dem og deres religion.³

Unge mennesker er Fijis fremtid. Det er dem som skal bli fremtidens samfunnsbyggere og – opprettholdere. Dermed skaper også unge menneskers emigrasjon store samfunnmessige problemer for landet. Jeg fant derfor raskt ut at det var de unge jeg ville fokusere på.

Et avisoppslag viste en ung, indo-fijiansk metodist som giftet seg med en urfolk-fijianer fra samme menighet. Under et bilde av det lykkelige paret stod det med store bokstaver; *Real reconciliation*, og journalisten kommenterte at dette var veien å gå for å oppnå forsoning mellom de etniske gruppene. Etnisk konflikt og forsoning var åpenbart et hett tema på Fiji, og den nedlatende religionsretorikken som kom fram i media var rettet mot indo-fijianske hinduer og muslimer. Jeg ønsket derfor å se nærmere på hva religiøs tilhørighet hadde å si for muligheten for et positivt forhold mellom mennesker fra de to etniske gruppene, og om religiøs tilhørighet hadde noe å si for at indo-fijianere ønsket å forlate landet. Vil en metodistkristen indo-fijianer oppleve seg integrert og akseptert på Fiji, ettersom han eller hun tilhører samme religion som urfolk-fijianerne? Ville dette i så fall kunne forhindre emigrasjon?

Jeg bestemte meg slik tidlig for å sette søkelyset på betydningen av religiøs tilhørighet i integrasjons- og emigrasjonsprosesser, med indo-fijiansk metodistungdom som mitt utgangspunkt.

Oppgavens struktur

I dette kapittelet vil jeg gjøre rede for mine valg når det gjelder bruk av sentrale begreper og ord. I kapittel 2 forsøker jeg å gi et oversiktsbilde over de historiske, kulturelle, politiske og religiøse forhold som ligger til grunn for dagens massive indo-fijianske emigrasjon fra Fiji. Leseren får også et innblikk i metodistkirken på Fiji, og spesielt underavdelingen *Indian Division*. Deretter vil jeg i kapittel 3 utdype problemstilling, begrunne og diskutere valg av

³ Dette er naturligvis ikke en balansert eller representativ fremstilling av synspunkter i den offentlige debatt på Fiji på den tiden. Grunnen til at denne typen uttalelser fremheves her, er for å gjengi hva som fanget min oppmerksomhet tidlig i feltarbeidet, og som dermed styrte mitt valg av oppgavetema.

forskingsmetoder, presentere og begrunne valg av informanter og annet kildemateriale. Jeg vil også kort presentere tidligere forskning gjort på samme eller relaterte emner som det jeg har valgt, og forklare hvordan denne oppgaven stiller seg i det bildet. I kapittel 4 presenteres leseren for hovedinformantene fra mitt feltarbeid; de indo-fijianske metodistungdommene og deres tanker og synspunkter rundt bl.a. emigrasjon og de etniske relasjonene til andre ungdommer i menigheten. Gjennom kapittel 5 forsøker jeg så å analysere funnene i lys av en bredere diskurs rundt emigrasjon fra Fiji og metodistkirkens rolle i landets politikk og samfunn. Jeg fokuserer også på å diskutere mine funn mot annen forskning om ungdommers etniske relasjoner Fiji. Kapittel 6 er oppsummering og avslutning.

Ordbruk og ordvalg

Bruk av sentrale termer

Religiøs tilhørighet

Med religiøs tilhørighet mener jeg den religiøse institusjon eller gruppe som informanter selv omtaler seg selv som del av. I mange tilfeller vil personen også i Fijis offisielle statistikker være registrert under den religiøse gruppen, men dette er ikke satt som en forutsetning. Når jeg omtaler hinduer og muslimer uten å betegne etnisk tilhørighet, vil det alltid være *indo-fijianske* hinduer og muslimer som omtales.⁴

Etnisk tilhørighet

Når man skal prøve å finne termer for å betegne de to største etniske gruppene på Fiji, får faktisk et ganske godt innblikk i en del av retorikken fra partene i den etniske konflikten på Fiji. Hvem hører hjemme på Fiji? I dagligtale vil man blant de aller fleste av befolkningen på Fiji høre at de betegner sin egen og andres etniske gruppe som henholdsvis *Indians* og *Fijians*, med de konsekvenser det har for opplevelse av nasjonal identitet.. Disse uttrykkene brukes også fortsatt en del i offisielle dokumenter, men i stadig mindre grad.

Det regnes i akademiske kretser som mer korrekt å bruke uttrykkene *indigenous Fijian* og *Indo-Fijian*, av grunner vi skal se under. Disse uttrykkene blir ikke alltid forstått av mennesker som ikke er utdannet, og ville det ikke da være bedre om jeg benyttet de

⁴ Det finnes forsvinnende få hinduer og muslimer på Fiji som ikke er indo-fijianere, og man ser til stadighet i aviser og dagligtale at når hinduer og muslimer omtales, er det alltid underforstått at de er indo-fijianere.

uttrykkene som folk flest bruker for å omtale seg selv og andre; altså *Fijians* og *Indians*? Vi skal se nærmere på dette.

Når jeg skulle oversette begrepene til norsk, var jeg ute etter å finne to termer som ideelt sett var gjenkjennelige, ikke negativt ladet og som helst var skapt ut i fra sammenlignbare kriterier. Begrepene jeg endte opp med, er:

indo-fijianer: Begrepet *indo-fijianer* er en direkte oversettelse av engelske *Indo-Fijian*, og regnes i dag som det mest politisk korrekte uttrykket, ettersom det relativt nøytralt betegner at personen er fijianer av nasjonalitet, men av indisk avstamning. Denne termen ser man i stor grad brukt i nyere akademiske og politiske dokumenter. I statlige dokumenter brukes likevel fortsatt ofte termen *inder* (eng. *Indian*), selv om det ikke er vel ansett av akademia, ettersom uttrykket antyder at personen er indisk av nasjonalitet. Ordet *Fiji-Indian* blir derfor brukt en del, men problemet er noe av det samme: Selv om dette uttrykket viser personens tilknytning til Fiji, antyder det fortsatt en indisk nasjonalitet.

I mitt arbeid fant jeg det nødvendig å skille hva jeg har brukt i intervjuer/dagligtale og hva jeg bruker akademisk,⁵ men ordet **indo-fijianer** er altså mitt hovedvalg for å betegne denne befolkningsgruppen.

Det kan også til tider være en utfordring å forstå om en informant med *Indians* (eng.) mener *indere* eller *hinduer*. Generelt sett brukes det i betydningen *indere*, men hvis religion er temaet, betegner det ofte *hinduer*.⁶ De gangene jeg var i tvil om hva informanten mente ved å si *Indian*, spurte jeg vedkommende om å oppklare dette.

⁵ Min ordbruk når jeg intervjuet informanter, eller hadde uformelle samtaler med disse: Jeg brukte ofte ordene *Indian* og *Fijian*, fordi dette er vanlig i dagligtale. Jeg var redd for å skape for mye distanse ved å bruke termer som *indigenous Fijian* eller *Indo-Fijian*, som fort oppfattes som veldig akademiske og stive begrep i hverdagstale. Selv om jeg stort benytter uttrykket *indo-fijianer*, er det imidlertid viktig å understreke at jeg i teksten en god del ganger bruker ordet *inder* (no.)/ *Indian* (eng.). Dette skyldes en av to grunner:

1. omtale av menneskene av indisk nasjonalitet, spesielt i tiden da mange indere jobbet som kontraktsarbeidere på Fiji (i tiden før mange av disse valgte å bli på Fiji etter endt kontrakt)
2. gjengivelse av informanternes eller kilders og litteraturs ordbruk

⁶ Folk fra alle religiøse grupperinger brukte ordet *Indian* også for å betegne hinduer (eksempel på typisk formulering: *you know, we are all Indians; the Muslims, the Christians and the Indians*), selv om de kjenner til at det mer spissete uttrykket *hindu*.

urfolk-fijianer: Det har vært svært vanskelig å bestemme seg for hva jeg på norsk skulle kalle befolkningsgruppen som akademisk litteratur i dag stort sett refererer til som *indigenous Fijians*. I de fleste norske oversettelser av ordet, finner man ”innfødt” som oversettelse av *indigenous*. Jeg merket tidlig at det føltes veldig unaturlig å omtale denne gruppen fijianere som ”innfødte fijianere”. Den enkle grunnen til dette er at ordet gir assosiasjoner til at de som omtales har landet som sitt fødested, og dette er jo i aller høyeste grad også tilfelle for alle dagens indo-fijianerne.

Ethnic Fijian har vært brukt en del i det offentlige Fiji, og dette ville vært lett å oversette til norsk. Uttrykket har imidlertid blitt sterkt kritisert, bl.a. fordi motsatsen ville være *Ethnic Indian*, som igjen fratar indo-fijianerne deres fijianske nasjonalitet. I tillegg er det ingen av befolkningsgruppene som kan vise til kun å ha genetisk blod fra Fiji i årene.

For å finne et uttrykk som tilsvarer indo-fijianer, hadde det vært bra å bruke et begrep som er bygget opp på samme måte. Men ettersom denne aktuelle befolkningsgruppen har en god blanding av melanesisk, polynesisk og asiatisk avstamming, blir det ikke lett å konstruere et anvendelig uttrykk; melapoly-fijianere? Et håpløst ord, og ikke minst; ingen med tilknytning til Fiji ville forstå hvem jeg snakker om.

Et annet alternativ ville være å kalle dem ”taukey-fijianere”, ettersom taukey er ordet som befolkningsgruppen selv bruker for å betegne seg selv, når de snakker på fijiansk. Men da ordet *taukey* har blitt relativt ladet etter å ha blitt brukt nasjonalistisk propaganda, valgte jeg å se bort fra denne muligheten.

Da er vi igjen tilbake til *indigenous Fijian*, som er blitt akseptert i de fleste miljøer på Fiji. Hvordan oversette *indigenous* til norsk? Innfødt har jeg som nevnt valgt vekk, og da stod jeg igjen med uttrykket urfolk. Dette er et omdiskutert uttrykk, ikke minst fordi det henspiller på en slags mytisk og ahistorisk urtid. Hovedargumentet for å likevel omtale denne befolkningsgruppen som **urfolk-fijianere**, er at de er blitt gitt det som på norsk betegnes som ”urfolkstatus” av FN, og Fiji som nasjon har ratifisert dette. Når jeg omtaler dem som urfolk-fijianere, er det altså denne statusen jeg henstiller til. Denne urfolkstatusen er også noe som urfolk-fijianere er meget bevisste på.

Jeg gjør oppmerksom på at jeg i teksten noen steder bruker ordene *fijianer* og *innfødt fijianer* i historiske sammenhenger fra tiden før indo-fijianerne offisielt fikk fijiansk nasjonalidentitet.

Fordelen ved disse to begrepene – indo-fijianer og urfolk-fijianer - er at de er sammenlignbare og likestilt i det at de begge viser til fijiansk nasjonalidentitet (–fijianer). De er også rent visuelt og auditivt relativt likeverdige, ettersom man ikke automatisk tenker at den ene gruppen er ”mer fijiansk” enn den andre. Mennesker som kjenner Fiji, vil også forstå hvem det er snakk om. Ulempen er at ordene som skiller dem (indo- og urfolk-), ikke er sammenlignbare. Mens det ene viser til etnisk avstamning (indo-), peker det andre mot en politisk klassifisering (urfolk-). Likevel mener jeg å ha kommet fram til begreper som tjener mitt formål, og som gir en opplevelse av at de to gruppene er likeverdige borgere av Fiji..

Forkortelser

ID = Indian Division

MC = Methodist Church

ECREA = Ecumenical Centre of Research, Education and Advocacy

Kapittel 2:

Fiji - historie, samfunn og religion

Landinformasjon fra Fiji Bureau of Statistics ⁷

Fiji lies in the heart of the Pacific Ocean midway between the Equator and the South Pole and between longitudes 1740 East and 1780 West of Greenwich and latitudes 12o S and 22o South. 'Fiji's Exclusive Economic Zone contains approximately 330 islands of which about a - third are inhabited. There are two major islands - Viti Levu which is 10,429 sq.km and Vanua Levu 5,556 sq.km. Other main islands are Taveuni, Kadavu, Gau, Koro.

Indigenous Fijians own 87.9% of the land while 3.9% is State Land. Freehold land comprises of 7.9% and Rotuman land is 0.3%

Total population, Dec 2006: 853 445. Breakdown: Fijians 471 033. Indians 313 181.

The capital is Suva and it is one of the two cities in Fiji. The other is Lautoka City and both are located on the island of Viti Levu.

Fiji enjoys a tropical South Sea maritime climate without great extremes of heat or cold. The islands lie in area which 'is occasionally traversed by tropical cyclones, and mostly confined between the months of November to 'April every year. Temperatures average 22o Celsius for the cooler months [May to October] while November to April temperatures are higher with heavy down pours.

English is the official language. However, Fijian and Hindi are also taught in schools as part of the school curriculum.

For å forstå dagens etniske problemstillinger på Fiji, er det nødvendig å ha en viss oversikt over de tørre fakta; Fijioyene har ca. 850 000 innbyggere, og godt over 90 % av dem er bosatt på de to største av Fijis hundretalls øyer. Urfolk-fijianerne utgjør ca. 55 % mens indo-fijianerne utgjør ca 37 % av befolkningen. Øvrige etniske grupper er europeere (eller folk av europeisk avstamming), kinesere, rotumanere⁸ og øvrige folk fra Stillehavsområdet.⁹

⁷ 2006 Fact and Figures fra www.statsfiji.gov.fj . Enkelte fakta er klippet vekk

⁸ Både blant kineserne og rotumanerne er det mange som er 2- og 3-generasjons innvandrere og har fijiansk nasjonalitet, og dette åpner etterhvert for nok en debatt om hva slags begrep man bør bruke på disse befolkningsgruppene. *Inderne* ble til *indo-fijianere*, hva skal vi kalle rotumanerne og kineserne? Dette har vært lite diskutert i akademia, og jeg har ikke sett at andre ord enn *rotumans* og *chinese* har vært brukt for å omtale disse gruppene. Dette betyr selvfølgelig ikke at en slik debatt ikke er nødvendig, selv om denne oppgaven ikke er plassen å starte den. Jeg omtaler derfor disse gruppene i oppgaven som rotumanere og kinesere.

⁹ Data hentet fra Fiji Bureau of Statistics (se fotnote 9 for web-adresse) og er fra 2006. .

Siden 1987 har kurven indo-fijianere som emigrerer vært alarmerende høy, med tanke på den kompetanse- og hjerneflukt emigrasjonen medfører. For å få forstå bakgrunnen for denne emigrasjonen og dermed for problemstillingen i denne oppgaven, er det nødvendig å kaste et blikk på de historiske, politiske og kulturelle forhold som har ledet fram til dagens situasjon på Fiji. Dette kapittelet er derfor viet til dette formål. Det er også viktig å få et lite innblikk i Fijis religionshistorie generelt, og de metodistkristne spesielt, ettersom metodistkirken er rammen rundt mine informanter i oppgaven.

I dette kapittelet vil leseren også bli litt nærmere kjent med forskning rundt etniske relasjoner blant ungdom, emigrasjonsforskning, og forskning rundt metodistkirkens politiske og samfunnsmessige rolle på Fiji.

a. Historie og samfunnsforhold

Fiji har i løpet av de siste 130 år gjennomgått store svingninger i demografisk sammensetning. Fiji har, og har alltid hatt, en liten befolkning, men etnisk kompleksitet har vært med på å skape mange politiske og kulturelle utfordringer opp gjennom årene. For å forsøke å forstå disse utfordringene, vil jeg sette dem inn i et historisk og sosiologisk perspektiv.

All historieskriving er tolkning av historien. Selv om dette er relativt selvsagt, så har jeg sjelden sett et bedre eksempel på dette enn når det gjelder Fijis korte skrevne historie. Den har blitt fremsatt på ulike måter; som en lidelseshistorie for indo-fijianere, som en overgrepshistorie for urfolk-fijianerne, og som en historie om Fiji som en manipulert statist i europeisk kolonihistorie. Selv om disse eksemplene er ytterpunkter, er det klart at man alltid velger et perspektiv, noen fokuspunkter. Ettersom min hovedfokusgruppe er indo-fijianere, har jeg funnet det fornuftig å dele inn historien i tre deler bygget rundt indo-fijianernes historie på Fiji:

1. Fiji før indernes ankomst.
2. tiden under kontraktarbeidsystemet (eng. *the indenture system*) da inderne kom til Fiji.
3. tiden etter avskaffelsen av kontraktarbeidsystemet – indo-fijianerne som borgere av Fiji. Kuppene og massiv indo-fijiansk emigrasjon

Siden forholdet mellom indo-fijianere og urfolk-fijianere er et sentralt tema i min oppgave, har jeg funnet det nyttig å samtidig følge forskeren Steven Ratuvas sosiologiske betraktninger på de historiske prosesser som har påvirket henholdsvis indo-fijianeres og innfødte fijianernes selvforståelse og identitetsoppfattelse. Den historiske framstillingen har derfor tyngdepunkt i den fasen som formet mye av dagens relasjon mellom indo-fijianere og urfolk-fijianere.

1. Før 1878

Fiji før kontraktarbeidssystemet

Før europeernes ankomst til Fiji, var det folk av melanesisk, polynesisk og asiatisk opprinnelse som på ulike tidspunkter dukket opp på øygruppen, de tidligste sannsynligvis for ca. 3500 år siden. Disse ble etter hvert sammenblandet og er opphavet til dagens urfolk-fijianere.

Befolkningen på Fiji utviklet etter hvert autonome høvdingedømmer. Høvdingedømmene var ulike; noen var utpreget hierarkiske i sine maktkonstellasjoner, mens andre var mer egalitære og uten krav om absolutt lojalitet til høvdingen.

Fijianerne hadde rykte på seg for å være glimrende krigere og aggressive kannibaler, og dermed tok det relativt lang tid før europeerne gjorde sitt inntog på Fiji-øyene. Først på 1800-tallet begynte europeiske handelsmenn og misjonærer for alvor å sette sitt preg på området, og alt ved midten av det samme århundret var størsteparten av fijianerne omvendt til kristendommen, nærmere bestemt metodismen. Fiji ble utropt til britisk koloni i 1874, noe som straks førte til store omveltninger for landet. (Lal:1992, LP: 2001)

2. 1878 - 1916

Kontraktarbeidssystemet. Inderne ankommer Fiji. Sosiologisk perspektiv på samfunnsutviklingen til urfolk-fijianerne

For the 'sons of the soil', there could be liking, even respect; the 'noble savage' aura was sometimes painted around Malays, Burmese, Fijians. With the Creole blacks, there was an acknowledgedment of a partially shared language and folk culture, in dance and music. But the Indians were almost always stigmatized as the dregs of their country; lowborn, even criminal. (Tinker 1974, s. 221, sitert i Eriksen:2001)

Fra da slaveriinstitusjonen ble forbudt i britiske kolonier i 1834 til slutten av første verdenskrig, ble millioner av indere brakt til britiske kolonier, spesielt plantasjekolonier. Dette systemet for eksport av arbeidskraft ble kalt kontraktarbeidssystemet. Hugh Tinker kalte systemet *a new form of slavery*, pga. utstrakt bruk av tvilsomme metoder i rekrutteringen og opprettholdelsen av systemet, og pga kontraktarbeidernes ofte svært vanskelige levevilkår. Uansett er det ikke særlig tvil om at systemet for britene representerte en erstatning for slavehandelen. (Eriksen:2001).

Kontraktarbeidssystemet var ikke nytt for Sir Arthur Gordon, den første guvernøren på Fiji etter at landet ble innlemmet som britisk koloni i 1874. Han hadde erfaring fra koloniene Mauritius og Trinidad, og var innstilt på å skape et godt forhold mellom Fijis mange høvdinger og det nye koloniale styret. Han forbød at de innfødte fijianere ble satt til å jobbe på sukkerplantasjene, og sørget heller for at Fiji startet å importere arbeidskraft fra India, etter mønster fra Mauritius og Trinidad.

Inderne som ankom Fiji med dette systemet, kom i perioden 1879 til 1916 for å bli arbeidskraft til sukkerindustrien; bærebjelken i den fijianske økonomien. Det var det britiske Colonial Sugar Refining Company som hadde kontroll over sukkerindustrien fram til 1973. Det ble satt i gang en storstilt import av indiske kontraktsarbeidere til nyopprettede fijianske sukkerplantasjer, i alt ble ca. 60 000 mennesker hentet til Fiji. De inderne som kom, var hovedsakelig hentet fra to utfartsårer; Calcutta i Nordøst-India og Madras i sør. En del indere så kontraktarbeid som en måte å rømme unna utsikter til et liv i fattigdom i India, og ble skipet av gårde i den tro at gode tider ventet dem. Men det var også mange som ble lurt og tvunget til Fiji.

Virkeligheten som ventet på Fiji var brutal; inderne måtte arbeide under slavelignende betingelser, deres sosiale strukturer og kastesystemet brøt totalt sammen, kjønnsfordelingen var svært skjev med underskudd på kvinner, og selvmords- og kriminalitetsratene skjøt himmelhøyt. Da indernes kontraktsperiode på Fiji var over, dro ca. 20 000 av dem tilbake til India, mens ca. 40 000 valgte å bli igjen på Fiji. Disse er forfedrene til størstedelen av dagens indo-fijianere. (Lal:1992)

Forskeren Steven Ratuva (2002) viser oss hvordan Sir Arthur Gordon satte også i gang den såkalte *Native Policy*-prosessen på Fiji. Denne skulle få stor betydning for spesielt urfolk-

fijianernes levemåte og selvforståelse, og er fortsatt er tydelig i dag. Det han gjorde var for det første å skape et enhetlig politisk system gjennom å inkorporere autonome høvdingedømmer i et fellessystem som ble kalt *Native Administration*. En del av denne prosessen var å gjøre høvdingene til den udiskutable maktbastionen gjennom opprettelsen av rådsforsamlingen *the Great Council of Chiefs*. Et mektig hierarki av ”høvdingokrater” (eng. *chieftocrats*) – tradisjonelle høvdingar som også var statlige byråkrater – begynte å fungere på alle nivåer; fra landsby til nasjonalt. For det andre samlet han de ulike landrettighetssystemene til en enhetlig modell for hele Fiji. For det daværende urfolk-fijianske samfunnet førte disse to reformene til en dramatisk sosiokulturell endring, som Ratuva mener har hatt en sterk påvirkning på dagens situasjon:

- Et kollektiv, nasjonal identitet vokste fram blant urfolk-fijianerne og ble viktigere enn den lokale slektsidentiteten. Denne nye, homogene identiteten ble senere manifestert i institusjoner som *Fijian Affairs Board*, *Ministry of Fijian Affairs* og *Native Land Trust Board* (og senere til og med i grunnlovene fra 1970 og 1990). Ratuva mener også at denne identiteten – til tross for å være en nyskapt sosial konstruksjon – ble legitimert ved å spille på det tradisjonelle. Slik ble kolonialt hegemoni opprettholdt.
- De innfødte fijianerne ble holdt fast i en livsstil basert på selvforsyning; de dyrket det som landsbyen hadde behov for, og deltok ikke i produksjon for salg eller eksport. Slik ble de holdt vekke fra meningsfull samhandling med indo-fijianere. De to samfunnene utviklet seg isolerte fra hverandre, og dette ga grobunn for en forståelse av etnisk tilhørighet som et absolutt skille, og etniske stereotyper begynte å vokse fram; urfolk-fijianere var låst til et liv der arbeid kun var knyttet til selvforsyning, og ble av indo-fijianerne sett på som late, mens indo-fijianerne var involvert i arbeidskrevende plantasjearbeid og handel, og ble sett på som griske. Etnisk tilhørighet utkrystalliserte seg som den klart viktigste politiske og kulturelle tilhørighet på Fiji.
- Konsolidering av hierarkisk høvdingeautoritet. Høvdingens makt i landsbyen ble styrket, selv de mer egalitære høvdingesamfunnene på Fiji måtte nå legge om stilen.
- Politisk konsensusholdning ble dominerende – å være konfronterende ble sett på som ”ufijiansk”. På basis av dette, ble det en utbredt holdning at demokratisk representasjon og opposisjonell politikk var uforenelig med det tradisjonelle høvdingestyret, og dermed altså som anti-fijiansk..

- En sterkt kommunal sosial og politisk orientering ble utviklet i fjiansk landsbyliv – og dette fikk varig effekt på fjiansk tankesett; det har vært påpekt at den kommunale psyke har vært et hendig våpen for etno-nasjonalister de siste årene.
- Innfødte fijianere begynte naturlig nok å henge etter i økonomisk utvikling, handel og utdanning, siden de var ”låst fast” i sin kommunale selvforsyningssektor. Dermed fikk fijianere en selvforståelse av at de var mindre dyktige enn indo-fijianerne, en holdning som er høyst levende også i dag. En fordeling av politisk rettigheter som favoriserer urfolk-fijianere, har alltid blitt sett på som en måte å veie opp for dette ”handikappet”.

Ca. 80 % av inderne som ankom Fiji var hinduer, resten var muslimer (15 %) og sikher, mens en ørliten minoritet var kristne (0,1 %). Folk fra ulike religion og kaste ble tvunget til å leve og jobbe sammen, og det tok ikke lang tid før kastesystemet brøt sammen. Steven Ratuva viser at de svært vanskelige forholdene kontraktsarbeiderne levde og jobbet under, førte hen mot en felles identifisering inderne seg imellom, til tross for deres svært ulike bakgrunn. Dette førte til et psykologisk bånd som senere skulle bli kraften bak deres felles krav om politisk representasjon og bedre vilkår. Ratuva fremholder at ”indianness” som en felles identitetsmarkør som sterkt skiller seg ut fra urfolk-fijianerne, hovedsakelig stammer fra tiden på plantasjene. J. Narayan beskriver dette slik:

The nature and character of their participation in the socio-economic life in Fiji was, therefore, distinctly different to that of the native Fijian. By the end of the indenture system in 1920, some important socio-economic differentiation among Indians had occurred. That this trend continued thereafter, and eventually accelerated, was largely due to the nature and character of the Indian's position and participation in the total productive process. At the socio-political level, the conditions under which he worked had profound effect on his caste affinities, caste practices, and kinship ties. His solidarity in Fiji was, therefore, no longer based on caste or family loyalties but rather on common economic interests, ethnic identity, and perhaps even on the perception of a common foe. (Narayan 1985:23)

Vi ser altså at det nye *Native Policy*-systemet og kontraktarbeidersystemet sammen skapte to vidt forskjellige og parallelle samfunn; der urfolk-fijianere og indo-fijianere levde på hver sine vis, i hver sine separate samfunn.

3. 1916 – 2002

Kontraktarbeidsystemet opphører. Indo-fijianerne fra majoritet til minoritet. Kupp og emigrasjon. Dagens samfunn.

I 1916 stanset altså rekrutteringen av mennesker fra India til Fiji, og i 1919 opphørte kontraktarbeidsystemet på Fiji offisielt. På 1920-tallet kom grupper med ressurssterke Gujerati-indere til Fiji, med gryende indisk nasjonalisme og religiøs bevissthet i bagasjen. Dette ble startskuddet for en identitetsskapende og bevissthetsgjørende periode for inderne på Fiji, og dermed også økende religiøs og kulturell sammensveising. Siden da har indo-fijianerne i stadig økende grad satt sitt preg på Fijis økonomiske liv, med stor virksomhet innenfor småhandel og dyrking av land.

Indo-fijianernes demografiske utvikling var raskere enn urfolk-fijianernes, og på 1960-tallet var indo-fijianerne i majoritet på Fiji med ca 55 % av befolkningen. Fiji ble løsrevet fra britisk koloniherrdømme i 1970, og med dette fulgte flere tiår med en stadig økende mangel på urfolk-fijianerne som bekymret seg over mulig indo-fijiansk dominans i fremtiden.

Dagens forhold mellom de etniske gruppene blir beskrevet i undersøkelsen *Participation for Peace – a study of inter-ethnic and inter-religious perception in Fiji* (Ratuva 2002). Denne undersøkelsen har via kvalitative metoder sett nøyere på Fijis innbyggere sitt syn på egen og andres religion og etnisk tilhørighet. Denne viser store regionale forskjeller i forholdet mellom de etniske gruppene. Voldsstatistikker og akademiske undersøkelser viser at på den vestlige og nordlige siden av den største øyen Viti Levu, er urfolk-fijianere og indo-fijianere mer integrert enn på den østlige delen av øyen, der hovedstaden Suva er. Dette forklares igjen med henvisninger til gamle og kompliserte maktkonflikter mellom høvdingedømmer i disse ulike regionene.

Under stort sett hele kolonitiden, gikk styresmaktene inn for å unngå kontakt mellom de innfødte fijianerne og inderne, noe som i høy grad fortsatt kan observeres dag. Indo-fijianere og urfolk-fijianere lever i separate samfunn med lite kontakt og utveksling utenfor det økonomiske området. De etniske gruppene lever separat. Blandingsbryllup er slått stort opp i avisene – et tegn på hvor uvanlige de er.

Fortsatt bor størstedelen av befolkningen på Fiji i rurale områder. For de fleste urfolk-fijianerne betyr dette at de bor i sin landsby, som styres av en høvding. Landsbyene kjennetegnes fortsatt i stor grad av selvforsyningsarbeid. Hvis man tar en runde i hovedstaden Suva i dag, vil man raskt legge merke til at et markert flertall av små butikker, restauranter og etablissementer drives av indo-fijianere. Det er imidlertid andre indo-fijianerne som utgjør majoriteten av Fijis fattige befolkning, nemlig bønder eller tidligere bønder uten landrettigheter. Selv om det likevel fortsatt er mange indo-fijianere som lever i fattigslige kår, finnes det grupper av urfolk-fijianere som frykter at de selv skal bli økonomisk og politisk overkjørt av indo-fijianerne. Dermed har urfolk-fijianeres støtte til nasjonalistiske grupper vært økende de siste 20 år.

Aktørene for de to statskuppene i 1987 og for statskuppet i 2000, spilte alle på denne frykten i sine forsøk på å legitimere sine handlinger. Likevel har intellektuelle på Fiji påstått at dette er en måte å skjule de egentlige motiver bak denne typen makthandlinger, og har i stedet satt søkelyset på sterke uoverensstemmelser mellom høvdingeprovinserne som utløsende faktor for urolighetene. Det blir også påstått at politikere på Fiji i dag bevisst fremhever og nærer oppunder etnisk konflikt, for å trekke oppmerksomhet vekk fra fattigdomsproblemer, arbeidsløshet og store konflikter innad blant urfolk-fijianere.

Konsekvensene av kuppene var som sagt store, med den store emigrasjonen som fulgte, i tillegg til tidligere nevnte opptøyer og voldshandlinger. I tillegg har man sett en økende tendens til intern konflikt mellom urfolk-fijianere, der etniske problemstillinger har utløst en gjenoppvåkning av gammelt fiendskap mellom ulike høvdingeprovinser.

Politikk og rettigheter

What is remarkable about the Fijian case is the nativist quality of the supremacist rhetoric; how they brought "sons-of-the-soil" arguments to bear on a national legislation creating in effect a two-tier society where non-Fijians were in effect relegated to the status of second-class citizens. They argued that their culture, like that of Maoris in New Zealand and Aborigines in Australia, was threatened with marginalisation from outside forces. In contrast, nobody in countries like Mauritius, Trinidad & Tobago and Guyana – which are in many ways similar to Fiji, but lack substantial indigenous populations – would have been able to invoke arguments of cultural authenticity and preservation of traditional cultures in a bid to introduce differential treatment for different ethnic groups (...).(Eriksen 2000)

Fijis styresystem er skapt etter engelsk mønster med over- og underhus. Parallelt med regjeringsmakten finner vi det tradisjonelle høvdingesystemet. Høvdingen gjør bestemmelser på lokalt nivå, og er i tillegg svært innflytelsesrik på nasjonalt nivå gjennom rådsforsamlingen *the Great Council of Chiefs*. Det er blant annet disse som utnevner presidenten som igjen - etter råd fra *the Great Council of Chiefs* - utnevner senatet (overhuset). Rollen som president er forbeholdt en urfolk-fijianer.

Urfolk-fijianerne har på denne måten politisk suverenitet over indo-fijianerne. Kuppene, både i 1987 og 2000, kom alle etter at det har vært regjeringer der indo-fijianere har hatt en sentral rolle, i 2000 var til og med statsministeren som ble styrtet indo-fijiansk.

En av de mest sensitive politiske sakene er spørsmålet om landeierskap. Som nevnt var Sir Arthur Gordon svært opptatt av å beskytte de innfødte fijianernes rettigheter, og det ble i den tidlige koloniperioden etablert lover og regler om fijianernes forrang i forhold til landeiendom og politiske rettigheter. Dette førte med seg diskriminering av de nyankomne inderne. Denne typen lover kom til å sette dagsorden for hele kolonitiden på Fiji, og selv etter uavhengigheten i 1970, henger denne typen regler fremdeles igjen i dagens fijianske lovverk. I følge grunnloven er det stort sett bare etniske fijianere som kan eie land på Fiji. I dag er ca. 83 % av Fijis landområder eid av urfolk-fijianere. Det er likevel i stor grad indo-fijianere som bor på og dyrker slike landområder, og dette gjør de ved hjelp av utleiekontrakter som ble inngått ved begynnelsen av 1900-tallet. Mange av disse kontraktene ble inngått for perioder på 99 år, og dermed er det akkurat i disse dager svært mange av disse kontraktene som løper ut. Til tross for at de selv ikke planlegger å ta i bruk landet, er det en del urfolk-fijianske jordeiere som ikke vil fornye kontraktene og dermed beordrer indo-fijianske plantasjearbeidere om å forlate områdene de har dyrket, bygget og bodd på i generasjoner, og dette ofte på svært kort varsel. Disse indo-fijianerne strømmer mot byene og mot en arbeidsløs tilværelse som ulovlige okkupanter av land og hus.

c. Å være ung på Fiji

[the] tragedy of Fiji is like that of a young couple, each endowed with excellent human qualities but with quite incompatible temperament, forced by selfish parents into a marriage of convenience and cooped up in a small house from which there is no escape.

Professor O.H.K. Spate, 1966

Overnevnte sitat kan ikke nødvendigvis sies å være gyldig lenger i dag, skal vi ta undersøkelsen *Listening to Youth* på alvor (ECREA:2002). Undersøkelsen viser at det er en trend i fijiansk samfunn at ungdom av alle etniske kategorier opplever at de har mye til felles med andre unge, og man ser en økende grad av samhandling. Ungdommen har vokst opp i samme land, de aller fleste snakker engelsk, de har lik utdanning og de samme problemene.

Undersøkelsen viser at unge kristne i stor grad besøker andre kirkers gudstjenester enn sine egne. Det er spesiell flyt mot karismatiske og pentekostale kirker, og en av grunnene som oppgis, er at ungdommen synes at ledelsen for metodistkirken ikke er gode rollemodeller, for eksempel når det gjelder forsoningsarbeidet mellom de etniske gruppene.

Ungdommene uttrykker videre at de ønsker seg flere arenaer der de kan utvikle sin relasjon til unge fra andre etniske grupper, og ønsker at det tilrettelegges for dette. Men jeg har mange ganger lest og blitt fortalt at ungdom på Fiji ikke blir hørt overhodet, verken av eldre familiemedlemmer, styresmakter eller av religiøse ledere, som prester. Dette bekreftes av Henry Rigamoto, som jobber i organisasjonen *Interfaith Search*. Han driver forsoningsarbeid blant ungdom fra ulike religiøse og etniske grupper, og utfører undersøkelser blant og om ungdom. I et intervju gav han uttrykk for følgende synspunkter om fremtiden til forsoningsarbeid på Fiji:

Q: knowing the young generation, are you optimistic when it comes to Fijis future in terms of peace and reconciliation?

- *No, I from a personal perspective I'm not optimistic at all. At the rate we are going, and the dirty politics that keeps showing in public, I worry about the youths of this country.*

Q: you don't feel that the young generation will do things differently once they come to the governing positions?

- *No, I don't think so. Because this was raised in the workshops that I've gone to, people were saying "how can you teach our young people, our children, to be together". At home the stereotypes are still high. So It's like you're teaching them peace in school, but when they go home its totally different. They're more influenced at home than at school, and it continues to happen at home almost every day. (Rigamoto:2002, intervju)*

d. Massiv indo-fijiansk emigrasjon

Migrasjon er en betydningsfull faktor for den sosioøkonomiske utviklingen i utviklingsland. Men mens emigrasjon av utdannet arbeidskraft kan bli sett på som positivt for utviklingen av en del større land i Asia, er slik emigrasjon i små stater i Oseania sett på som negativ for

bærekraftig utvikling av landene. Noen av disse små statene (eks. Tonga og Samoa) har likevel mye inntekter i form av store beløp i form av overføring av penger (eng. *remittances*) fra utflyttede familiemedlemmer til gjenværende slektninger. Fiji, derimot, mister mye mer enn landet vinner, ettersom nivået på overføringene fra emigrerte mennesker er relativt ubetydelig (Beine 1999 og Brown & Foster 1995, henvist i Reddy, Mohanty, Naidu 2002).

Emigrasjonen fra Fiji har vært betydelig i mange år, med en klar økning i kurven i tiden rundt kuppene i 1987 og 2000. Ca. 90 % av emigrantene er indo-fijianere. Dette har betydd at andelen indo-fijianere på Fiji har gått fra å over halvparten i 1986 til å være ca. 42 % i 2002. (I skrivende stund, 2007, er prosentandelen nede i ca. ca 37 %).¹⁰

	1986	1996	2006
Urfolk-fijianere	329 305	392 575	471 033
Indo-fijianere	348 702	338 818	313 181

Tall hentet fra Fiji Bureau of Statistics

Man har altså notert en sterk økning i mengden indo-fijianske emigranter og disse drar i hovedsak til Australia, New Zealand, Canada og USA. De fleste av disse emigrantene er høyt utdannede mennesker, med det resultat at Fiji opplever såkalt hjerneflukt (eng. *brain-drain*) innenfor viktige samfunnsområder. Dette har gjort seg gjeldene f.eks. i skoleverket og i helsevesenet, der man lider under mangel på kvalifisert personale (Voigt-Graff, 2002).¹¹ Andelen emigranter som representerer utdannet arbeidskraft (eng. *professionals*) er betydelig, selv om det i følge denne tabellen ikke utgjør mer enn ca. 15 % av totalen. Flere forskere har vist at målingen utdannet emigrasjonen fra Fiji er grovt underberegnet pga dårlige utregningsmetoder (Reddy, Mohanty, Naidu: 2002). De som lider mest i den etniske konflikten på Fiji, har ingen mulighet til å emigrere; arbeidsløse i byene eller fattige sukkerplantasjesarbeidere; de sitter uten mulighet til å komme seg av gårde.

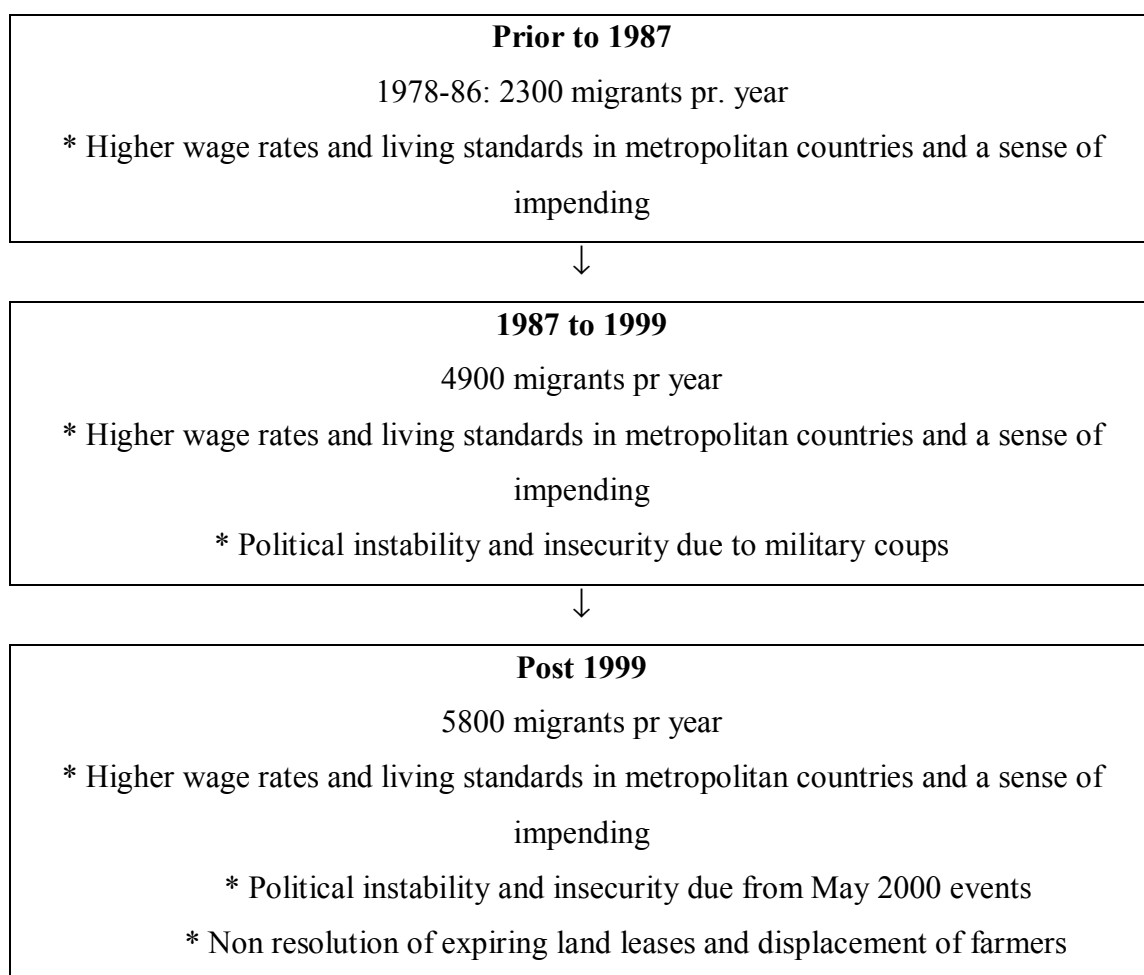
Doktorgradskandidat i sosialantropologi Markus Pangerl har vist at indo-fijianere oppgir utrygghet (eng. *insecurity/unsafety*) som viktigste motiv for ønsket om emigrasjon, herunder både fysisk og økonomisk utrygghet (Pangerl: 2002). Han har også funnet ut at selv om rent

¹⁰ For tabell over demografisk utvikling fram til 1996, se tabell under *Vedlegg* helt bakerst i oppgaven

¹¹ Voigt-Graff viser også at indo-fijianere fra lavere utdannede samfunnsgrupper har et minst like sterkt ønske om å dra, men har ikke mulighet til det pga. økonomiske begrensninger og strenge innvandringsregler i de landene indo-fijianerne ønsker å emigrere til.

økonomiske motiver er viktige faktorer for ønsket om emigrasjon, så understreker de fleste indo-fijianere at det ville være større sjanse for at de ønsket å bli på Fiji dersom den politiske og sosiale situasjonen hadde vært annerledes.

Reddy, Mohanty og Naidu (2002) skisserer at mens det har vært en økende emigrasjon i flerfoldige tiår, så har årsakene bak migrasjonen blitt mer komplekse. Årsakene bak migrasjon generelt blir i faglitteratur hyppig plassert i de to engelske kategoriene ”push” og ”pull” der *push* brukes til å betegne de faktorene for får mennesker til å emigrere fra et sted, mens *pull* er den faktoren som får mennesker til å emigrere til et sted. I svært mange tilfeller av ikke-tvungen emigrasjon vil årsakene til forflytningen være en kombinasjon av *push*- og *pull*-faktorer, og tabellen under viser at på Fiji i år 2002 var det også en kombinasjon av slike. Reddy, Mohanty og Naidu oppsummerer årsakene bak utvandringen i følgende diagram:

Mens det før 87 var stort sett *pull*-årsaker, har to viktige *push*-årsaker gjort seg gjeldende siden; politisk ustabilitet og mangel på sikkerhet etter kuppene, samt at urfolk-fijianere med

loven i hånd kaster indo-fijianere ut fra de jordbruksområdene som de har dyrket som sine egne i over 100 år.

Religiøs tilhørighet har ikke vært i søkelyset når det gjelder å avgjøre årsakene som får mennesker til å enten dra fra eller bli på Fiji, og dette var derfor en av de tingene jeg håper å belyse ved denne oppgaven.

e. Religion på Fiji

Jeg vil i denne delen gi et overblikk over de religiøse hovedgruppene på Fiji, for så å se litt nærmere på kristendommen og metodistkirken spesielt, ettersom disse danner bakteppet for mine hovedinformanter i oppgaven.

Den mest oppdaterte offisielle statistikken på religionstilhørighet på Fiji er å finne hos det nasjonale statistikkbyrået Fiji Bureau of Statistics fra 1996¹², gjengitt i sin helhet i rammen under (www.statsfiji.gov.fj : 2006).

1996 Census Religious Affiliation				
	<u>Fijian</u>		<u>Indian</u>	
<u>Christian</u>		%		%
Anglican	2,508	0.6	1,208	0.4
Assembly of God	24,717	6.3	4,620	1.4
Catholic	52,163	13.3	3,520	1.0
Methodist	261,972	66.6	5,432	1.6
Presbyterian	105	0.0	90	0.0
Seventh Day Adventist	19,896	5.1	572	0.2
Other Christian	29,019	7.4	5,277	1.6
<u>Hindu</u>				
Arya Samaj	44	0.0	9,493	2.8
Sanatan	551	0.1	193,061	57.0
Other Hindu	269	0.1	60,297	17.8
<u>Muslim</u>				
Ahmadiya	18	0.0	1,944	0.6
Sunni	175	0.0	32,082	9.5
Other Muslim	131	0.0	19,727	5.8
<u>Other Religion</u>	458	0.1	360	0.1
<u>No Religion</u>	1,549	0.4	1,135	0.3

I følge forskeren Manfred Ernst er denne statistikken sterkt mangelfull med tanke på at de fleste de nye, hurtigvoksende menighetene ikke er listet, selv om flere av dem selv i 1996 var

¹² I følge hjemmesidene til Fiji Bureau of Statistics vil en ny Cencus gjennomføres i løpet av 2007

langt større enn for eksempel den anglikanske eller presbyritanske kirke. (Ernst: 2002, intervju).

Den største religionen på Fiji er kristendommen, med ca. 54 % av befolkningen. Langt de fleste kristne på Fiji er urfolk-fijianere. Den klart største enheten er metodistkirken, som utgjør over halvparten av de kristne. Dernest er det et betydelig antall katolikker, selv om disse for tiden taper terreng for de mangetallige og hurtigvoksende karismatiske og pentekostale menighetene. Det er en prosess i gang på Fiji med stadig fokus på kommunikasjon mellom kirker, men samtidig en frykt i etablerte kirker for at de karismatiske og menighetene ”stjeler” medlemmer fra dem, og for at de vektlegger feile verdier (Barr:2002).

Den nest største religionen på Fiji er hinduismen (ca. 35 %), og det er kanskje ikke så overraskende at vi så å si kun finner indo-fijianerne i denne religionen og dens ulike undergrupper. Det er også indo-fijianerne som utgjør gruppen av muslimer (ca.7 %) på Fiji. I tillegg er det på Fiji andre små, religiøse grupper som f.eks. sikher, buddhister, fordelt på folk av ulik etnisk opprinnelse. (LP: 2000)

Hendelser som utkastelse av indo-fijianske leietakere og brenning av indo-fijianske templer og etablissementer, synes ofte å være utløst av nedlatende uttalelser av politikere eller andre innflytelsesrike personer. 29.august 2002 var følgende utsagn slått stort opp over landets avisers førstesider: *Scrap Diwali and Mohammeds Birthday as public holidays! [...] Our people shouldn't have to bow to idol-worship in their own land.* Uttalelsen kom fra overhussenator Mitieli Bulanauca, som også er en prominent person i den fijianske metodistkirken. To dager senere var et hindutempel i småbyområdet Nausori påtønt og brent ned.

Kristendom på Fiji

Som nevnt er metodismen udiskutabelt den største kristne gruppen på Fiji, og den presenteres nøyere om litt. Enkelte andre kirker, som den katolske og den anglikanske, har også en lengre historie bak seg på Fiji, og utgjør til sammen ca. 55 000 medlemmer. Likevel er kanskje den mest interessante utviklingen når det gjelder kristendom på Fiji, at de karismatiske og

pentekostale menigheter har gjort et kraftig inntog på øyene i løpet av spesielt de siste 20 årene. (Ernst 2002, intervju)

Etter sine studier av nyere karismatiske menigheter på Fiji, antydet Manfred Ernst i 1996¹³ at Fiji stod foran en periode med sterk vekst i antall typer forskjellige kristne menigheter på Fiji. Han mente også at Fiji og andre Stillehavsoyer stod overfor en tid med voksende kristen fundamentalisme (Ernst:1996). I et intervju jeg gjorde med ham i 2002 svarte han slik på spørsmålet om han mente at hans spådom fra 1996 stemte:

There is a lot of evidence that is coming in now from field researchers, and my own research in American Samoa and Samoa and Fiji, that there is a growing fundamentalism in Christianity and a growing diversity in the Pacific Islands. The old traditional system that you have two or three mainline well established churches (Catholics, Anglicans or Methodists) in the islands worked well until the 1960-ies. From 1960 onwards there has been a growing diversity (...)

Basically all these new groups are growing on the expense of the Methodist Church, that's very clear. But the MC doesn't see it, because they have their limitations in interpreting statistics. They look at the overall growth rate, and they say for example "in 1986 we had, lets say, 300 000 members. 1996 we had 330 000 members, so we have grown". I try to tell them that they have to look at the population growth rate and what is the growth in the Methodist Church, and compare that. And if you do that, you will see that the MC is not growing as fast as the population is growing. On that basis I try to establish some growth rates of different churches, and the Methodist Church has lost members while others have grown 150-200 %.

Metodistkirken på Fiji og etniske relasjoner

It may well be asked whether contemporary Fijians, being Methodists and proficient English-speakers, are any less culturally uprooted than (...) Fijians of Indian descent.

(Eriksen: 2001)

På grunn av mitt oppgavetema, ser jeg det som sentralt å her sette fokus på den forskning som belyser metodistkirkens rolle i utviklingen av forholdet mellom de etniske gruppene på Fiji. Spesielt ønsker jeg å sette leseren inn i hovedtrekk av den akademiske debatten rundt metodistkirkens rolle i Fijis samfunn, politikk og kultur. Mye av informasjonen i denne delen er basert på eget innsamlet materiale.

¹³ Ernst har også gjort en oppdatering av dette arbeidet. Det har dessverre ikke lyktes meg å få tak i denne, men den heter *Globalization and the Re-Shaping of Christianity in the Pacific Islands* (Ernst, M., Pacific Theological College; Suva, 2006).

Det er ikke mitt formål å formidle et utdypende bilde av Fijis metodistkirke, verken historisk eller teologisk, ei heller å gå i dybden når det gjelder metodistkirkens viktige rolle i urfolk-fijianernes kultur. Å fokusere på metodistkirkens rolle i politikk og nasjonale etniske relasjoner kan lett føre til at leseren blir sittende igjen med et negativt bilde av metodistkirken på Fiji. Jeg understreker derfor sterkt at fokuset i denne fremstillingen skyldes mitt behov for å belyse de forhold som direkte berører mitt arbeid og analysen av dette.

Helt siden metodistmisjonærer klarte å komme seg inn i varmen til de mektigste høvdingene på Fiji på 1830-tallet, har metodistkirken spilt en sentral rolle i Fijis kultur, politikk og samfunnsutvikling. Metodistene fikk svært raskt størstedelen av Fijis befolkning til å samle seg i metodistkirken, ettersom landsbyene fulgte sine høvdingar som i sin tid hadde påvirket hverandre. På 1890-tallet så misjonærer et behov for å omvende de ikke-kristne inderne, som hadde ankommet som kontraktarbeidere. Siden inderne levde separert fra resten av Fijis befolkning, og snakket egne språk, opprettet metodistkirken i 1892 en *Indian Division* (i motsetning til *Fijian Division*), som skulle være skreddersydd formålet om å nå inderne. *Indian Division* blir presentert nærmere litt senere i dette kapittelet.

Paula Niukula forklarer i boken *The Three Pillars* hvordan metodistkirken (fj. *Lotu*), regjeringen (fj. *Matanitu*) og det urfolk-fijianske samfunn (fj. *Vanua*) er så tett sammenbundet, at man vanskelig kan se på noen av disse komponentene isolert når man skal forklare samfunnsforhold på Fiji (Niukula:1994). Metodistkirken har nesten alltid hatt tung representasjon i regjering og viktigste politiske verv. Samtidig har vi altså det sterkt hierarkiske høvdingesystemet, med svært nær relasjonen mellom metodistprester og landsbyhøvdingar. Dette fører til at metodistprestene har store muligheter til å påvirke urfolk-fijianeres handlinger, og kritiske røster har påpekt at metodistkirken ikke alltid forvalter dette ansvaret forsvarlig (Barr:2002).

Kevin Barr (ibid.) viser hvordan den fijianske metodistkirken har gjort en gammeltestamentlig tolkning av kristendommen, til den grad at tradisjonelle metodister på Fiji i dag har blitt karakterisert som "Christians with an Old Testament rather than an New Testament mentality". I dette begrepet ligger blant annet et sterkt fokus lovoverholdelse og de ti bud (eks. forbud mot å arbeide på søndag), på hevn over fiender, og på å ødelegge

tilbedelsesstedene og gudebildene/-statuene til andre religioner. Dette resulterer så bl.a. i nedbrente templer og moskeer.

De siste 20 årene har metodistkirkens rolle i politikk blitt stadig mer omdiskutert. Kevin Barr og Manfred Ernst (2002, intervju) har diskutert metodistkirkens (forkortes her; MC) rolle i kuppene i -87 og -00, og i opptøyene i etterkant.

Jeg stilte Ernst følgende spørsmål:

Q: How strong would you say the Methodist Church's influence in Fiji politics is?
Very strong. There is a still very close link between the actual government and previous governments – not the labour government, but before that - and the Methodist Church, very close links. The MC is still very strong – in terms of numbers – in the rural areas. Where they are losing members, is in the urban areas; Suva, Nadi, Sigatoka.. Not so much in the villages; the Methodist talatala – minister - sits next to the chief all the time. And whatever goes on in the village, the Methodist minister is consulted. And it was very obvious when we had the last coup here, that the Methodist Church leadership and most of its members – especially in the rural areas where it has its hold - were silently or openly sympathizing with the people who did the coup. And to what extent they have been involved has not been established, as the police has not been investigating as they should have – that's an other problem. But there is a clear link between that, and after the coup when we had this mutiny where a lot of people were killed.

Henry Rigamoto (2002, intervju) mener at metodistkirken har en svært avvisende holdning til forsoningsarbeid mellom ulike religiøse grupper:

I'll be honest with you. There was one the representatives of the Methodist Church (...), who I think sits on the board of the national committee, and he raised one day the issue about the video tape "Where the Rivers Meet"¹⁴, to be distributed to the secondary school. He asked the General Secretary and people with that kind of positions, he asked them about interfaith relationship and was basically told to shut up, and they didn't want to have any business with interfaith reconciliation. They just said no, it's not a priority to them.

Også Manfred Ernst orienterer meg om hans oppfattelse av metodistkirkens forsøk på forsoningsarbeid. Hans synspunkter deles av den indo-fijianske metodistprestene Bob Sidal og Benjamin Bhagwan, leder for en samarbeidsorganisasjon for kirker på Fiji; *Fiji Council of Churches* (2002, intervjuer). Ernst forklarer oss også at metodistkirken mistenkes for å presse på for at soldater som deltok i opptøyene etter 2000-kuppet skal løslates fra fengsel. Ernst forklarer (2002, intervju):

¹⁴ En video om forsoningsarbeid mellom religioner og folkegrupper på Fiji

And the Methodist Church now, the ex-president and the present president, they helped setting up the umbrella organization called "Assembly of Christian Churches in Fiji". And their main aim is reconciliation, according to what they are saying officially. While there is a need of reconciliation, how they define reconciliation has been questioned by organizations like ECREA and other NGOs and of us here at the College¹⁵ too. Because it's obvious; the Catholic Church - and also the Anglican Church - is not a part of the ACC because they consider it as a very political body that is basically here to support the present government, that's very clear. MC is one of the key players, and there has been rumours; more than rumours, but it's hard to establish evidence, that it has put pressure on the military to pardon the mutiny soldiers, to release them from prison. Because basically these people have said that they are sorry, and they have changed, because many have become born-again Christians, that's true, and it's said that they won't do these things again, so they should be pardoned, since they are completely new people. And it's said that that would help to unite the country again. And the critical NGOs and other minded people are saying – and I count myself amongst them, to make it clear where I stand in this question: Reconciliation is important, but it has to go along with justice. We cannot pardon these people, if we do so, we are sending out the completely wrong message, especially to young people. Because the message would be; whatever you do, if you do it in the name of nationalism, of Fijianism, and whatever you do you'll become a hero, you will be pardoned, nothing will happen to you.

Metodistkirkens *Indian Division*

Indian Division har ni menigheter på Fiji, i motsetningen til *Fijian Division* sine ca. 300. Det finnes lite skrevet materiale om den fjijske metodistkirkens *Indian Division*. På tabellen på side 23, står det at ID (forkort.) hadde i overkant av 5000 indo-fjijske medlemmer i 1996. Dette er nok minimum dobbelt så mange som de reelle tallene. Dette skyldes ikke at den statistikken er feil i forhold til totalt medlemsantall, men at statistikken ikke tar hensyn til at en stor del av medlemmene er fra andre etniske grupper.

Det slo meg da jeg gikk en metodistmesse i *Indian Division* for første gang, var at det var en forsamling med en god blanding av urfolk-fjijskere og indo-fjijskere. Jeg prøvde å finne ut mer om den etniske sammensetningen var typisk for ID. Ingen kunne henvise meg til noe skriftlig litteratur om dette, men jeg fikk god hjelp fra tre personer som alle har vært eller er prester og/ eller sentrale i ID på nasjonalt plan; Daniel Mastapha, Bob Sidal og Benjamin

¹⁵ "the College" : Pacific Theological College i Suva.

Bhagwan.(2002, intervjuer) Prest Bob Sidal oppklarte at det riktige var at de ikke hadde noe statistikk over etnisk fordeling i *Indian Division*, men en stor del av disse var urfolk-fijianere og en del fra andre etniske grupper.¹⁶ De fleste indo-fijianske metodister på Fiji, har blitt født inn i sin religionstilhørighet. Sidal fortalte at mens ID totalt sett vokser i medlemsantall, men at dette skyldes tilstrømning av urfolk-fijianere fra *Fijian Division*. Samtidig er antallet indo-fijianske medlemmer klart nedadgående.

Daniel Mastapha sa det slik:

- We needed an Indian Division to reach the Indians, but my perception now is that there are other races coming there, it's not longer an Indian division. The Rotumans and Part-Europeans who don't have their own churches seek a church and there are also a lot of Fijians there. So it's becoming a multiracial group rather than just an Indian group.

Q: Would you say that applies for all Fiji?

- All over Fiji. I would say that the percentage of Indians in the Indian Division of approx 60 per cent, not higher. There are nine circuits, and I have been visiting them all(...). So the missionary work among Indians is a neglected field as far as I'm concerned.

Han belyser også hvordan *Indian Division* har fått sine indo-fijianske medlemmer:

We run a lot of schools, and we had a lot of schools before, and a lot of our converts come from our schools, the home for orphan girls and Ba Methodist Hospital and at one time we had had a teachers trainings college, and a lot of teachers converted and became dedicated, and when they taught in schools they were great witnesses to young people. And a lot of our Christians are products of our schools. We have some direct from evangelism, but a lot of them have been influenced through the schools. In Fiji they have an outreach strategy; work outside, community work, do a lot of helping etc, and that's another way we get new Christians.

Bob Sidal forteller om at for ham som prest er det i dag nesten umulig å konvertere ikke-kristne indo-fijianere til metodismen. Han sier det alltid har vært vanskelig, og at dette har mye med hinduene og muslimenes sterke kulturelle identitet. Manfred Ernst, derimot, er ikke så sikker på det:

You could take the Christian Mission Fellowship, that is really a very interesting church, because it is very much mission oriented, they are more successful. And it would be interesting to look at the percentages within the different denominations; how many Indian members they

¹⁶ I hovedsak rotumanere; dvs. mennesker med avstamning fra det nærliggende Stillehavlandet Rotuma. Men også såkalte *Part-Europeans* eller europeere, men også noen banabanere, kinesere og andre.

have. I think the Anglican Church have much more Indians percentage vice than the Methodist Church and the Catholics. I think the MC are quite unsuccessful.

(...) if you are a hindu, the last denomination you would join if you are thinking about converting, would be the Methodist Church. Because they have been so very closely linked to the last two coups, and it has basically been the Indian population that has suffered from them. And any Hindu or any Indo-Fijian in his right mind would think twice or three times before joining the MC. And I think the members they have, I don't think they have made many converts over the last 10 years. It's basically from families that were hindus before and its natural growth, because they are growing up in the MC.

Det finnes som sagt lite skrevet materiale om generelle forhold i *Indian Division*. Vi skal imidlertid lære mer om avdelingen når jeg presenterer mine funn i kapittel 4.

Kapittel 3: Problemstilling, tidligere forskning, metode og kilder

a. Problemstilling og avgrensning

Skal jeg kort summere opp en hovedproblemstilling i arbeidet mitt, må det bli omtrent som følger:

Unge indo-fijianske metodister på Fiji:

Hva har religiøs tilhørighet å si for deres opplevelse av samhørighet med urfolk-fijianere, og for deres tanker om emigrasjon?

Det var ikke tilfeldig at jeg valgte kristen tilhørighet – og mer spesifikt metodisme - som utgangspunkt for å se indo-fijiansk emigrasjon og integrasjon mellom ungdom fra de to etniske gruppene. Siden urfolk-fijianerne er kristne, mens indo-fijianerne i all hovedsak er hinduer eller muslimer, har de to etniske gruppene som nevnt få felles møtepunkter på den religiøse arenaen. Unntaket er de kristne menighetene som også har indo-fijianske medlemmer, og derfor ønsket jeg å finne en slik menighet som utgangspunkt for å se nærmere på temaet som interesserte meg.

Jeg fant raskt ut at det ville være interessant å undersøke gruppen av indo-fijianere som tilhører den kristne majoritetsgruppen på Fiji; metodistene. De aller fleste urfolk-fijianere er metodister, og metodismen fremstilles ofte som en betydningsfull del av kulturarven på Fiji. Det er også vist at metodistkirken på Fiji har også stor innflytelse på politiske og kulturelle forhold i landet. Jeg var derfor spent på å finne ut av om indo-fijianske metodister ville være tatt inn i denne kulturelle sfæren.

For å belyse hovedproblemstillingen, stiller jeg følgende utfyllende spørsmål:

- **I hvilken grad fører religiøs tilhørighet til at unge indo-fijianske metodister har samvær og tette vennskapelige relasjoner med unge urfolk-fijianere?**
- **Ønsker unge indo-fijianske metodister å emigrere fra Fiji, i likhet med mange indo-fijianske hinduer og muslimer?**

Hvis ja; har religiøs tilhørighet noe å si for ønsket om emigrasjon?

Hvis nei; har religiøs tilhørighet noe å si for ønsket om å bli på Fiji?

Tidligere forskning på relaterte tema

Det er særlig tre tematiske forskningsområder jeg fant det nødvendig å sette meg inn i, for å få en oversikt over hva som har blitt belyst av tema som har direkte relevans for mitt arbeid.

Disse tre temaene er emigrasjon fra Fiji, forskning rundt den fijianske metodistkirken og forskning rundt forholdet mellom ungdommer fra ulike etniske og religiøse grupper.

Emigrasjon fra Fiji

Jeg har i kapittel 2 presentert en del av den forskningen som er gjort omkring emigrasjon fra Fiji. Indo-fijianernes emigrasjon har stort sett vært forsket på ut fra et sosiologisk eller sosialantropologisk perspektiv. Jeg traff tidlig i oppholdet doktorgradsstudenten Markus Pangerl, som var godt i gang med sosialantropologisk feltarbeid om indo-fijianernes emigrasjon, med spesielt fokus på kjønnsforskjeller i motivasjonen for emigrasjon. Markus introduserte meg også for andre som forsket på indo-fijiansk emigrasjon fra Fiji, noe som var svært nyttig for mitt arbeid.

En del forskning er gjort om den delen av emigrasjonen som fører til såkalt *braindrain* (hjerneflukt); altså til at Fiji tappes for profesjonell og utdannet arbeidskraft. Carmen Voigt-Graff har spesielt sett på en slik emigrerende yrkesgruppe; lærerne. Vijay, Naidu og Reddy har produsert en del materiale som belyser hovedårsaker bak emigrasjonen. De har også gjort verdifullt arbeid med å belyse emigrasjonens samfunnsøkonomiske konsekvenser for Fiji, samt har prøvd å se de større samfunnsmessige konsekvensene av emigrasjonen.

Det som *har* vært og blir belyst, er *generelle* motivasjonsfaktorer for emigrasjon blant indo-fijianerne på Fiji. Meg bekjent har det ikke vært gjort forskning som belyser indo-fijianerne sin religiøse tilhørighet som eventuell motivasjonsfaktor for emigrasjon..

Forholdet mellom ungdom fra ulike etniske og religiøse grupper

Lite forskning har vært gjort om ungdom og deres forhold til hverandres etniske og religiøse grupper, bortsett fra den økumeniske organisasjonen ECREA sin undersøkelse *Listening to*

Youth (ECREA 2002). Denne har til gjengjeld vært svært nyttig som bakgrunnsmateriale. Jeg har også fått nyttig innsikt av Henry Rigamoto som ble presentert i kapittel 2.

Mange har skrevet om forholdet mellom de etniske gruppene generelt, fra politisk, historisk, sosiologisk eller sosialantropologisk perspektiv. Listen er lang; Robert Robertson, John Kelly, Martha Kaplan, Brij Lal, Ahmed Ali m.fl. Flere av disse forskernes publikasjoner vil bli omtalt i denne oppgaven. Steven Ratuva er en forsker som har hatt fokus på hvordan de ulike etniske gruppene på Fiji ser på egen og hverandres religion og etnisk tilhørighet, og som derfor har fått stor plass tidligere i denne oppgaven.

Metodistkirken og *Indian Division*

Metodistkirken på Fiji har også vært gjenstand for en del forskning, spesielt historisk og teologisk. De jeg har funnet det nyttig å benytte i arbeidet med mitt spesielle materiale, er de som spesielt har belyst metodistkirkens rolle innen konflikt og forsoning mellom de etniske gruppene. Disse ble presentert i historiekapittelet; Kevin Barr, Paula Niukula, Ilaitia Tuwere, Manfred Ernst, Henry Rigamoto. Manfred Ernst har gjort et banebrytende arbeid for å kartlegge utviklingen av karismatiske menigheter som gjør sitt inntog på Fiji og i det sørlige Stillehavsområdet generelt. I dette arbeidet har han også belyst metodistkirkens rolle som tradisjonell hovedkirke på Fiji.

Jeg har som nevnt funnet lite skrevet materiale om de indo-fijianske metodistene og deres *Indian Division*. Det som har vært skrevet, er hovedsakelig enkeltstående bøker og artikler med historisk materiale om sentrale enkeltpersoner og hendelser i kirkens historie. *Indian Division* står også nevnt i fåtallige bøker om metodismemisjon på Fiji og i Stillehavet.

Mitt forskningsperspektiv

Jeg har hatt fokus på særlig to formål i denne oppgaven: Å presentere meningene til de indo-fijianske ungdommene, samt å se hvordan deres situasjon bringer nytt lys til annen relevant forskning.

Dette er i stor grad en deskriptiv oppgave, med formål om å nedtegne unge indo-fijianske metodisters tanker om emigrasjon, egen religiøs tilhørighet og forhold til en annen etnisk gruppe.

Det har ikke vært et formål med denne oppgaven å sammenligne mine funn med globale trender innen etnisitet og migrasjon. Mitt fokus er å se mine funn i lys av forskning som fokuserer på den nasjonale situasjonen på Fiji, og spesielt å sette søkelyset på betydningen av religiøs tilhørighet i nasjonale prosesser som involverer etniske relasjoner og emigrasjon.

Dette kan konkretiseres i følgende undergrupper:

1. betydningen av religiøs tilhørighet indo-fijianske emigrasjonsprosesser fra Fiji
2. betydning av religiøs tilhørighet for etniske relasjoner mellom ungdom
3. betydningen av gruppetilhørighet til *Indian Division* i forhold til etniske relasjoner

De historiske årsakene og endringsprosessene innen mitt tema, har ikke vært gjenstand for undersøkelse i min oppgave, ettersom samtids- og framtidsperspektivet er det sentrale fokus i min problemstilling.

b. Metode

Kvalitativ metode

Innen religionsvitenskap tas det gjerne i bruk ulike metoder for å belyse et gitt tema (Natvig: 2006) og jeg har i så måte vært typisk for faget. Jeg har tatt i bruk kvalitative metode, der dybdeintervjuer er det mest sentrale, men med deltakende observasjon og uformelle samtaler som tilleggsmetoder.

Oppgaven baserer seg på innsamlet materiale fra et fire måneders opphold på Fiji, høsten 2002.¹⁷ I tillegg kommer et telefonintervju med en informant som bodde i Sydney,¹⁸ gjennomført mens jeg selv var på besøk der like etter feltarbeidet på Fiji.

¹⁷ Siden jeg ikke hadde vært på Fiji før, valgte jeg å reise dit uten en helt fastlåst idé om hva som skulle bli oppgavetema. Jeg hadde imidlertid forberedt meg ved å lese det jeg fant av tilgjengelig informasjon om og forskningslitteratur fra Fiji. Selv om jeg ikke var helt sikker på tema, hadde jeg flere ideer, og jeg hadde på forhånd bestemt meg for at jeg skulle benytte den første tiden på Fiji til å velge tema. Jeg valgte å gjøre dette ved å snakke med ulike folk, besøke templer, kirker og andre religiøse forsamlingshus. Jeg begynte også straks etter ankomst å lese de to største engelskspråklige avisene hver dag, for å danne meg et bilde over hvilke tema som var oppe i det offentlige rom, og jeg var spesielt på jakt etter alle tema som hadde med religion å gjøre.

Selv om jeg de første to og en halv månedene ikke hadde direkte fokusert på Indian Division, vil jeg karakterisere denne perioden som svært viktig for de funn jeg kom frem til totalt. Jeg hadde samtaler og intervjuer som gav innsikt i forhold som var grunnleggende viktig for å kunne sette seg inn i *Indian Division*. Eksempelvis gjennomførte jeg samtaler med mennesker fra metodistkirken (Fijian Division) og besøkte på gudstjenester både inne metodistkirken og andre kristne menigheter. Dette gav meg en bredere innsikt i metodistkirken og andre kirker generelt, enn jeg ville hatt hvis jeg startet direkte med Indian Division.

Valget av kvalitative intervjuer som metode var relativt enkelt; det var nødvendig å gå i dybden for å belyse ungdommers tanker om samhandling med en annen etnisk gruppe, samt tanker om emigrasjon. Jeg hadde imidlertid også behov for å skape meg et inntrykk av situasjonen rundt ungdommene og samhandlingen dem i mellom, og benyttet derfor deltakende observasjon for å kunne følge ungdommenes religiøse aktiviteter sammen med sine venner. Derfor valgte jeg å følge ungdom fra én menighet i *Indian Division* – dette ville gi meg anledning til å oppfylle alle overnevnte krav.

Intervjuene, de uformelle samtaler og observering ble brukt om hverandre og i den rekkefølge som jeg til enhver tid fant nyttig. Det var viktig for meg å ha en åpen tilnærming til bruk av metoder – et intervju kunne for eksempel avdekke opplysninger om en ungdomssamling som jeg skjønnte at jeg burde være til stede på (deltakende observasjon), og vice versa.

Dybdeintervjuene gav ofte innsikt i tema som jeg senere undersøkte videre i uformelle samtaler med andre informanter. Dette var en måte å få et klarere bilde av om det var store forskjeller eller likheter i ulike personers syn på aktuelle tema. Et godt eksempel er spørsmålet om emigrasjon. I intervjuene med mine hovedinformanter spurte jeg jo alle om de selv ville vurdert emigrasjon, dersom det var praktisk mulig. Siden svarene fra mine informanter var såpass entydige, var jeg usikker på om det kunne være noe med min måte å stille spørsmål på eller min måte å bygge opp intervjuene på, som førte til at jeg fikk så like svar. Jeg brukte derfor mange anledninger til å samtale med andre informanter og de samme hovedinformanter om samme tema, i både formelle og uformelle sammenhenger, og med ulike tilnærmingsmåter til temaet.¹⁹

I de fleste sammenhengene der jeg gjennomførte deltakende observasjon, var jeg til stede på ulike *youth gatherings*. Tiden jeg tilbrakte med mine hovedinformanter var 6-7 kvelder over ca en og en halv måned. I min presentasjon av funnene har jeg derfor valgt å legge avgjørende vekt på de kvalitative intervjuene, men observasjonene og de uformelle samtaler var nyttige

¹⁸ Daniel Mastapha

¹⁹ Et eksempel på tilnærmingstype kunne være at jeg hadde bestemt meg for å være til stede med en gruppe informantene og følge deres samtaletemaer. Dersom informantene da selv kom inn på temaet emigrasjon i løpet av en samtale, passet jeg på å ikke stille ledende spørsmål, men ventet for å se om de på eget initiativ begynte å snakke om at de ønsket å emigrere.

kilder som kunne korrigere inntrykket jeg hadde fått fra intervjuer. De fungerte også ofte som gode kilder til å gi meg en forforståelse av en gitt situasjon, *før* et intervju.

Min rolle som forsker: *A Part-European theologist*

Min tilstedeværelse blant ungdommene

Jeg ble vel tatt i mot i ungdomsgruppen. Medlemmene var nysgjerrige på meg, og jeg ble bedt om å fortelle om meg selv og hva jeg gjorde, og jeg fortalte så godt jeg kunne, både på fellesen og når enkeltpersoner kom for å snakke med meg. Det var det viktig å ha i mente at jeg - ut fra Russel McCutcheons klassifiseringsmetode - så situasjonen fra et "utenfra-perspektiv".(McCutcheon:1999). Dette i motsetnings til et "innenfra-perspektiv", slik det ville vært dersom jeg selv hadde hatt tette familiære, vennskapelige eller andre typer bånd til mine informanter. Begge typene perspektiv har sine ulemper og fordeler, og det viktigste i begge tilfeller blir å være klar over ens egne relasjoner til studieobjektene.

Jeg oppfattet etter hvert at samme hvor mye jeg forklarte, oppfattet de fleste at jeg egentlig holdt på med teologiske studier eller tilsvarende. Selv om jeg brukte mye energi på å forklare bakgrunnen for det jeg gjorde, fikk jeg ved en del tilfeller sittende igjen med et inntrykk av at informantene ikke forstod hva formålet med intervjuet var og hva jeg egentlig holdt på med. Dette kommer nok av at det er sjeldent at unge mennesker på Fiji gjør den type feltarbeid som en del av deres MA, og det er i hvert fall sjeldent at de unge blir spurt om å være hovedinformanter.

En annen ting var at jeg etter hvert ble vant til å bli omtalt som en *Part-European*. Selv om folk var fullstendig klar over at jeg var født, oppvokst og bodde i Europa, kom jeg altså inn under denne betegnelsen i de mange tilfeller. De skilte altså ikke begrepsmessig mellom meg og mennesker som har en blanding av urfolk-fijianske og europeiske forfedre.

Satt litt på spissen var jeg altså en *Part-European theologist*, for noen. Andre så meg kanskje etter hvert mer som en ny venninne, eller en fjern bekjent. For noen av de unge mennene var det litt pinlig eller spennende å ha bli intervjuet av en jevnaldrende, europeisk kvinne. Alle disse måtene å se meg på, og min måte å se informantene på, har påvirket situasjonene rundt min kildeinnsamling, og dermed det endelige resultatet. Både Trude Fonneland og Bjørn Ola Tafjord gjengir et bredt bilde av egne og andre forskeres erfaringer og metodiske utfordringer

i møte med informanter.(Begge i Kraft/ Natvig (red):2006). Fonneland oppsummerer hvordan Maria Vasenkari uttrykker seg slik: ”det er (...) to eller flere aktive personer som samarbeider om produksjonen av kunnskap. Mening og meninga sin kontekst vil alltid vera utgangspunkt for forhandlingar”. Forskning blir altså til i en dialektisk prosess mellom forsker og studieobjekt; man vil alltid få en gjensidig påvirkning og forandring av begges ståsted. Både en selv og ”den andre” må innse at prosessen en gir seg ut på vil føre til endring for alle parter. Man må bli enige om hvilke premisser som skal legges til grunn for den forstående og pågående prosessen, og en må være villig til å godta endringene som prosjektet vil føre med seg.

Slik var en viktig del av min kvalitative metode å bedrive en stadig vurdering og revurdering av mitt forhold til informantene og deres forhold til meg.

Intervjuer, uformelle samtaler og observasjon: gjennomføring og utfordringer

Jeg vil her først gjøre rede for forberedelse, gjennomføring og nedtegning av mine dybdeintervjuer, og deretter av mine uformelle samtaler og deltakende observasjon. Til slutt diskuterer jeg et tema som de var viktig å være obs på i alle de tre overnevnte metodene; språk.

Dybdeintervjuene

Foruten å alltid informere informantene mine (muntlig og skriftlig) om at de naturligvis kunne unnlate å svare på spørsmål de måtte finne for personlige, nærgående eller lignende, lot jeg alltid intervjuobjektene selv velge tid og sted for intervjuet. En av mine mannlige informanter hadde nevnt til en av de andre informantene at han var litt nervøs for å snakke med meg på tomannshånd, ettersom det ikke er vanlig at unge indo-fijianske menn og kvinner møtes på egenhånd uten at de har et forpliktende forhold. Jeg sa derfor til alle mine informanter at de kunne ta med en bekjent eller et familiemedlem dersom de følte behov for det. Til syvende og sist var det likevel ingen som benyttet seg av dette.

Spørsmålenes rekkefølge

Jeg startet alle intervjuene med å fortelle om arbeidet jeg var i ferd med å gjøre, samt om prosedyrer for kildevern, mulighet for å trekke seg osv. Deretter spurte jeg informanten om en

del forholdsvis nøytrale²⁰ opplysninger; alder, yrke/studier, hvem de bor med, familiebakgrunn, samt om deres historie som metodister og lignende.

Jeg gikk under alle intervjuene ut fra et ark med spørsmål (intervjuguide), men bestemte meg for å ha en åpen innstilling til intervjuene, slik at informantens hovedpoenger og vektlegging fikk styre intervjuet. Jeg mener dette var en riktig metode, ettersom jeg ikke kunne vite om mine spørsmål ville få informantene til å fortelle om essensiell informasjon rundt temaene. Jeg så at ved å holde en åpen intervjusstil, fikk jeg informasjon om relevante fakta, tanker og prosesser, som jeg ville ha gått glipp av hvis jeg hadde låst spørsmålsstillingen for mye. Et eksempel på intervjuguide er vedlagt bakerst i oppgaven.

Gikk så den åpne tilnærmingen ut over muligheten for å sammenligne informantenes svar? Jeg mener bestemt at dette ikke er tilfelle. Ved en kvalitativ tilnærming lik den jeg har gjort, med så få informanter, vil uansett sammenligningsgrunnlaget være alt for lite til at mine informanter kan sies å være representative for sin gruppe indo-fijianere. Det er derfor en styrke at intervjuene belyser ulike tema innenfor hovedtema, slik at jeg fikk innblikk i et så bredt spekter som mulig av meninger og tankesett. For hver gang nye, markante meninger eller tanker kom fram i et intervju, passet jeg også på å komme inn på samme tema i neste intervju, for å se om dette var et gjennomgående tema.

Intervjuguiden endret seg underveis, ettersom jeg fikk ny innsikt. Jeg mener dette var en god metode for å få et så bredt perspektiv som mulig. Jeg valgte også i stor grad å intervju ungdommene før presten i menigheten – formålet var å fokusere på deres stemme, la dem sette agendaen. Det ville vært en fare for skjev for forståelse av ungdommenes syn dersom en meningssterk prest skulle uttale seg om dem først.

Lydopptak og transkribering av intervjuer

Alle mine dybdeintervjuer ble tatt opp på mini-disc²¹, via en minidiskspiller med mikrofon. Alle intervjuene ble transkribert og skrevet ut, og det er disse nedtegnelsene som har vært mitt

²⁰ Når jeg sier nøytrale opplysninger, mener jeg selvsagt ikke at alle informantene har et nøytralt eller ukomplisert forhold til disse opplysningene, men at dette er opplysninger som vil være kjent for vedkommendes omgivelser, og som hun eller han vil måtte ha måttet gjøre rede for ved stort sett alle nye bekjenskaper. Begrepet nøytral henviser her altså på at det er opplysninger som det på Fiji er helt legitimt (og ofte forventet) at man spør om i starten av en samtale med en man ikke kjenner.

hovedmateriale. Jeg har likevel hørt gjennom flere av intervjuene flere ganger, spesielt der jeg er litt usikker på hva informanten mener med det han/ hun sier. Det har ofte vært en overraskelse for meg å høre gjennom intervjuene i etterkant; jeg har noen ganger lagt merke til at informanten og jeg som intervjuer snakker litt forbi hverandre, og at jeg flere ganger i intervjusituasjonen har misoppfattet hva informanten faktisk svarte. Selv om eller kanskje nettopp *fordi* det har ergret meg å for eksempel høre at informanten snakker om tema som jeg ikke har oppfattet og spurt mer om i intervjusituasjonen, så har arbeidet med opptak virkelig gitt meg innsikt i hvor lett det er å misforstå og feiltolke informantens uttalelser når man sitter i en intervjusituasjon.

Jeg vil også påstå at å ha opptak av mine informanter har gitt meg en enda større respekt for å behandle deres meninger på en så riktig og objektiv måte som mulig; fortsatt i dag gir det meg en helt annen nærhet til materialet å høre på opptakene heller enn å lese transkriberingen.

Observasjon og uformelle samtaler

Den deltakende observasjonen tegnet jeg ned i min feltdagbok i etterkant av hvert møte, både samtaler, observasjoner og egne refleksjoner rundt metode og situasjonen som helhet.

Språk

Mine intervjuobjekter hadde fiji-hindi eller fijiansk som morsmål, men mine intervjuer og samtaler foregikk på engelsk. Dette fører til selvsagte ulemper, men jeg vil likevel framholde at det kan forsvares å gjennomføre intervjuene på engelsk. Engelsk er nemlig det offisielle språket på Fiji, og for mange ungdommer der det *eneste* språket de har fått undervisning i på skolen. Spesielt i urbane områder, med elever fra forekjellige etniske grupper, er engelsk det førende språket i alle formelle settinger. Min tanke var derfor at her kunne jeg gjøre intervjuer og samtaler på engelsk, med informanter som ikke ser det som noe unormalt å uttrykke seg på engelsk. Gjennom sin oppvekst vil de daglig ha måttet forholde seg til engelsk fra media, på skole og i hverdagslige situasjoner. Alle mine informanter understreket at de mye heller ville snakke engelsk selv enn å måtte snakke via en tolk. Jeg vil også nevne at alle mine informanter snakket engelsk på et høyt eller relativt høyt nivå.

²¹ Det eneste unntaket er siste 2/3-deler av intervjuet med Rev. Reuben. Dette skyldes at jeg fikk problemer med opptaksutstyret her. Mye av nedtegnelsene fra dette intervjuet ble derfor gjort direkte på papiret, med de unøyaktigheter det fører med seg.

Dette vil imidlertid ikke si at språk er uproblematisk. Selv om unge mennesker snakker engelsk uten større vansker, er det klart at engelsk ikke er morsmål og førstespråk for noen av mine informanter.²² Det er dermed sannsynlig at det er nyanser i deres spesielle indo-fijianer engelsk som jeg ikke oppfatter, eller feiltolker. Deres engelsk har – om enn i varierende grad – et klart preg av å være farget av et annet språk. Dette kommer til uttrykk i en del formuleringer som må forstås ut fra den lokale uttrykksmåten. Et eksempel: Indo-fijianere har en klar tendens til å bruke ordet ”too” i betydning ”very”. De sier ”too good”, ”too funny”, når meningen – etter britisk engelsk er ”very good” og ”very funny”. Dersom man ikke er klar over dette, kan betydningen av et utsagn fort få en litt annen retning enn den informanten mener (eks. ”you know – the fijians joke too much and they spend too much time having fun” og ”We - the hindus – are too serious about our religion”) Det kostet meg litt tid og noen misforståelser før jeg ble klar over dette. Det er imidlertid sånn at jo høyere utdannet en indo-fijianer er, desto mer har vedkommende har beveget seg i engelsktalende kretser. Dermed vil vedkommende i mindre grad ta i bruk denne betydningen av ordet, spesielt når de snakker med meg, som de ser på som engelsktalende. Det er derfor ikke lett å vite umiddelbart hva slags betydning en indo-fijianer legger i dette ordet.

Dette er selvfølgelig bare ett av mange eksempler på engelske ord som er farget av informantens språklige bakgrunn. Når informantene er såpass trygge som de er i engelsk, er det desto viktigere å være obs på at slike forskjeller finnes, og at betydningen kan være annerledes enn den som umiddelbart fremstår. Jeg forsøkte å ta høyde for dette, og dersom et nøkkelutsagn fra en informant kun var formulert på en måte, forsøkte jeg å spørre litt ekstra og omformulere for å se om jeg forstod det slik det var sagt. Jeg benyttet meg også av hjelp fra mine hovedinformanter og andre kjente, og ba dem om å tolke utsagn fra informanter fra samme etniske gruppe, dersom jeg var usikker på meningsinnholdet i formuleringene.

Det er mye man går glipp av når man ikke forstår de uformelle samtalene mellom folk på deres eget morsmål. Jeg startet tidlig med å lære meg fiji-hindi, slik at jeg kunne bruke det som en inngang til velvilje fra mine informanter, men også slik at jeg etter hvert kunne forstå noe av meningsinnholdet i samtalene mellom mine informanter. Dette ble svært nyttig, til dels fordi jeg etter hvert kunne følge litt med på samtaler rundt meg, men mest fordi jeg dermed lettere forstod meningsinnholdet i deres engelsk, ved å vite mer om oppbygningen av deres

²² Bortsett fra noen grupper europeere, er det bare en liten gruppe urbane ungdommer som i dag i praksis har engelsk som sitt førstespråk.

morsmål. Pussige engelske formuleringer og setningsoppbygning på engelsk ble mye lettere å forstå, jo mer innsikt jeg fikk i fiji-hindi.

c. Kilder

Hovedmateriale

- 6 dybdeintervjuer med indo-fijianske metodistungdommer alder 19-26
- 4 dybdeintervjuer med indo-fijianske prester/ andre autoritetspersoner i metodistkirken
- 4 dybdeintervjuer med annen ungdom fra *Indian Division*; 2 urfolk-fijianske og 2 rotumanske metodistungdommer
- Deltakende observasjon ved *youth gatherings*, og andre mer uformelle samlinger med ungdom fra *Indian Division*
- Uformelle samtaler med indo-fijianske og urfolk-fijianske metodistungdommer i *Indian Division*, samt en del andre medlemmer
- Feltdagbok fra hele oppholdet

Supplementært materiale

Spørreundersøkelse

Et stort antall avisartikler fra perioden 22.aug til 10.des 2002

Uformelle og formelle intervjuer og samtaler med personer utenfor *Indian Division*

Mine informanter

Mine hovedinformanter som nevnt unge indo-fijianske metodister. Vi har sett geografiske plassering på Fiji har litt å si for graden av etnisk konflikt,²³ og jeg ønsket å finne informanter fra Suva/ Nausori-området på den østlige delen av hovedøyen Viti Levu.. Det finnes to

²³ Se kapittel 2 for mer informasjon om dette, men jeg kan kort repetere at på den vestlige og nordlige siden av den største øyen Viti Levu, er urfolk-fijianere og indo-fijianere mer integrert enn på den østlige delen av øyen, der hovedstaden Suva er. Dette forklares igjen med henvisninger til gamle og kompliserte maktkonflikter mellom høvdingedømmer i disse ulike regionene.

menigheter under *Indian Division* i dette området. Jeg valgte å fokusere på kun én menighet, for å øke mulighetene til å få en relativt god innsikt i forholdene der i løpet av tiden jeg hadde til rådighet.

For å til en viss grad være sikret sammenlignbarhet, satte jeg visse krav til felles karakteristikk ved hovedinformantene:

- Alder 18-28 år
- Bor i urbane eller suburbane områder i eller i nærheten av byene Suva eller Nausori eller andre urbane områder i sør-østdelen av Fijis største øy Viti Levu.
- Tilhørighet til metodistkirken siden før 2000-kuppet (helst lenger).
- God beherskelse av engelsk.
- Være den situasjon at de allerede har skaffet seg en utdanning, eller at de er i en sosio-økonomisk situasjon der det er sannsynlig at de kommer til å gjøre det. Dersom de skulle emigrere vil de altså mest sannsynlig komme under kategorien ”professionals” – altså altså medføre *brain drain*.

Åpenbare forskjeller mellom mine hovedinformanter:

- Alder; modenhetsforskjellen kan være svært stor mellom en 18-åring og en 28-åring
- Ulik bakgrunn innen metodistkirken, og dette kan selvsagt påvirke deres forhold til tanker om emigrasjon. Noen er konvertitter, noen har vært metodister hele livet
- kjønn

Oppsummert:

Mine informanter er unge info-fijianske metodister fra middelklassen. De er alle i alderen da de skal sette i gang med å skape et eget liv, og dermed i alderen de tankene om emigrasjon eller en fortsatt tilværelse er aktuell. Jeg vil gå nærmere inn på omstendighetene rundt mine hovedinformanter i kapittel 4.

Døråpneren blant mine hovedinformanter:

Jeg hadde en sentral hovedinformanter som jeg vil karakterisere som min døråpner inn i ungdomsgruppen. Dette var en indo-fijiansk jente på 19 år, jeg har her kalt henne *Gita*, og hun var den første informanten jeg kom i kontakt med blant ungdommene i *Indian Division*. Hun presenterte meg for mange av de andre informantene. Hun var også en person jeg hadde

nærmere kontakt med enn de andre, noe som gav meg anledning til å kunne spørre mer utdypende om ting. Å følge henne litt tettere enn de andre, gav meg også en litt bredere innsikt i nye aspekter av hverdagslivet til en ungdom i *Indian Division*.

Anonymisering av informantene; en utfordring

Det finnes ca 2500 indo-fijianske metodister på Fiji, og antallet knyttet til to bymenighetene i Suva/Nausori-området er enda mye lavere. Det sier seg da selv at det medfører en utfordring i forhold til anonymisering av mine informanter. Jeg har i oppgaven gitt alle mine informanter i ungdomsgruppen oppdiktede navn, men siden ungdomsgruppene er såpass små, måtte det ytterligere virkemidler til. Jeg har derfor valgt å ikke opplyse om hvilken av de to menighetene jeg har gjort feltarbeid i, samtidig som jeg ikke knytter utdypende personopplysninger opp til hver enkelt informant.

Annet materiale

Spørreundersøkelsen

Jeg gjorde tidlig en spørreundersøkelse blant ungdom i *Indian Division*, for å få et bittelite innblikk i informantenes tanker før jeg skulle sette i gang med å forberede tema for intervjuguide. Spørreundersøkelsen ble utført i forbindelse med en av de såkalte ”youth nights”. 19 av de 21 tilstedeværende ungdommene fylte ut, 10 av disse var indo-fijianere. De øvrige var 4 urfolk-fijianske, 4 rotumanere, 1 *Part-European*. Den var et enkeltsidig skjema, som skulle besvares anonymt. Spørsmålene var noen sentrale tema, og svar skulle primært gjøres som avkrysning av et av flere alternativer. Ungdommene hadde også mulighet til å begrunne sine svar, noe de gjorde i varierende grad.

Jeg har ikke bygget mine funn i oppgaven på denne undersøkelsen, men den gav meg gode innspill til utformingen av intervjuguide, og til tema jeg kunne spørre ungdommene om i uformelle samtaler.²⁴ Jeg gjennomførte undersøkelsen i en innledende fase av kontakten med *Indian Division*; for å se om jeg var på riktig vei i mine antagelser, og for å øke sjansene for å oppdage tema som ungdommene kunne være opptatte av, som jeg ikke hadde fått med meg.

²⁴ Kort tid etter min ankomst til Fiji, før jeg hadde bestemt meg for at det var ungdommen i *Indian Division* som skulle bli min målgruppe, utførte jeg en annen spørreundersøkelse blant ungdom. Jeg valgte ut en skole der det var en representativ fordeling mellom etniske grupper. Jeg stilte spørsmål rundt tanker om emigrasjon og religionstilhørighet..

Fordelen av at svarobjektene var helt anonyme, var at de kanskje ville være mindre bekymret for å bli identifisert med sine svar.

Avisartikler

Jeg leste de to største engelskspråklige avisene *The Daily Post* og *The Fiji Times* daglig i perioden 22.august til 10.desember 2002. Formålet med dette var å få et innblikk i hva slags type tema innen temaene religion, metodistkirken, brain-drain, etnisk konflikt som ble omtalt, for å få en god oversikt over hva slags informasjonsområder rørte seg generelt i media. Jeg klippet ut all slags informasjon knyttet til temaene; artikler, leder, leserbrev og kronikker, informasjonssider fra departementer og metodistkirken. Formålet med en slik bred innsamling, var å kunne sitte igjen med et lite tverrsnitt av hva som i media var de hyppigst omtalte sakene og i hva slags avisfora de ble framstilt. Dette gav meg mange verdifulle innsikter i saker og tema som jeg tok opp som tema i intervjuer og samtaler med ulike informanter. Det er likevel viktig å igjen understreke at jeg heller ikke her hevder å ha gjort en vitenskapelig statistisk undersøkelse av avismaterialet, men fant at dette var et velfungerende støttemateriale til mine øvrige primære metoder.

Kapittel 4:

Indo-fijiansk ungdom fra *Indian Division* - hvem er de og hva viser materialet?

*The young Indian Methodists now have one ambition;
to get out of Fiji.*

(Daniel Mastapha, eldre indo-fijiansk metodistprest,
pensjonert og emigrert til Australia)

*The way we think, Indian Methodists, is probably different
from other Indians...*

Q:- in what way?

*...about Fijians, why they behave like they do. Because we
know their weaknesses and strengths, because we deal with
them on daily basis, we worship with them and know how
humble they are in their hearts.(...) being an Indian
Methodist has made me a much better person, as far as
appreciating the Fijians.*

(Arun, 26 år, indo-fijiansk metodist)

Dette kapittelet er ment å gi leseren en oversikt over hovedtrekk av det jeg fant under mitt feltarbeid. Dermed fungerer dette som en inngangsport til neste kapittel, der jeg vil forsøke å se på funnene i lys av hovedproblemstillingen og annen forskning.

Kapittelet er delt inn i tre seksjoner.

- Presentasjon av ungdomsgruppen som jeg baserer min funn på, med spesiell vekt på mine intervjuinformanter. Beskrivelsene er korte, av hensyn til anonymisering av informantene.
- Presentasjon av mine informanternes meninger rundt et utvalg sentrale tema i denne oppgaven. I hovedsak basert på dybdeintervjuene, men ispedd også noen uttalelser gjort i uformelle samtaler
- Oppsummering av hovedpunktene i mine totale funn, sortert etter informantgruppe. Basert på alt samlet materiale

a. Menigheten

Som nevnt før; jeg ønsker ikke å beskrive ytre forhold ved menigheten pga hensyn til anonymisering av informantene. Det jeg kan si, av relevans for oppgaven, er at menigheten ikke i sterk grad avviker fra andre menigheter innen *Indian Division* i forhold til medlemssammensetning, historie eller ytre forhold. Den ligger altså innenfor det urbane Suva-/Nausori-området.

Min kontekst: *The youth group*

Som nevnt før så kan selvsagt ikke funnene om indo-fijiansk metodistungdom i denne oppgaven sies å være representative for alle indo-fijianske metodistungdommer. Før jeg går rett på funnene fra kildematerialet, er det derfor nødvendig å gi et litt nærere bilde over *hvem* denne oppgaven handler om, og noe om omgivelsene det mest kildematerialet er samlet i.

Alle mine hovedinformanter er del av ulike ungdomsgrupper innen *Indian Division*. De fleste er med i det som kalles *the Youth Group*. Slik sett er det ikke sikkert at de er representative, men kan tenkes å være mer ivrige menighetsdeltakere enn resten.

Antallsmessig er det flest indo-fijianere, ca.halvparten, mens resten er urfolk-fijianerne og rotumanere. De fleste har familier som også er i *Indian Division*. De fleste av ungdommene i *Youth Group* fremstår som ressurssterke.

Jeg fulgte spesielt en av disse gruppene tett, og var med dem på ulike aktiviteter de gjorde sammen over en måneds tid. De hadde en liten gruppe av ledere som planla aktivitetene for hele gruppen. Tre av mine hovedinformanter var del av et slikt lederteam. Hovedaktiviteten var ungdomsmøtene de hadde hver fredag kveld, av varighet på ca. 2 timer. Til stede var det ca 20-25 ungdommer i alderen 16-28. Jeg ble fortalt at det ikke var noe klar øvre aldersgrense for hvor lenge man kunne være med i ungdomsgruppen, men at man måtte slutte når man gifter seg. I forhold til etnisk tilhørighet, var de fremmøtte stort sett alltid ganske likt fordelt mellom urfolk-fijianere og indo-fijianere, samt noen få rotumanere. Blant de som ledet gruppen, var alle disse tre etniske gruppene representert.

På fredagskveldene var det høy stemning og en vennlig atmosfære. Det meste av kommunikasjonen foregikk på engelsk, selv om det selvfølgelig ble en del småprat på

andre språk. Ikke alle de indo-fijianske ungdommene var helt trygge i engelsk, derfor hendte det også til tider at lederne oversatte til fiji-hindi. Det var sjelden at noen av de urfolk-fijianske ungdommene trengte oversettelse.

Intervjuene

Intervjuene som funnene i dette kapitlet bygger på, er basert på følgende informanter (se neste side):

Hovedinformantene; 6 indo-fijianske metodistungdommer (oppdiktete navn)

Arun 26 år (m)- konvertert fra hinduismen da han var 14, med resten av familien

David 22 år (m) – født i metodistfamilie

Kumar 21 år (m) - født i metodistfamilie

Gita 19 år (k) - konvertert fra hindu, sammen med moren. Resten av familien hindu. Moren har siden konvertert tilbake til hinduisme.

Aneeta 22 år (k)- født i metodistfamilie

Kavita 23 år (k) – født i metodistfamilie

Andre sentrale informanter fra *Youth Group i Indian Division* (oppdiktete navn):

To urfolk-fijianske ungdommer

Tessa 26 år (k) - har alltid vært metodist

Joni 22 år (m) – har alltid vært metodist

To rotumanske ungdommer

Lily 28 år (k) – har alltid vært metodist.

Sean 24 år (m) – har alltid vært metodist.

I tillegg kommer selvsagt mange mer uformelle samtaler med andre indo-fijianske og urfolk-fijianske metodistungdommer.

Andre sentrale informanter i *Indian Division*, men utenfor *Youth Group*, navngitte, alle i alder ca. 50-70 år

Ikke anonymiserte:

- **Bob Sidal** – prest i *Indian Division*
- **Immanuel Reuben** – prest og superintendent for *Indian Division*
- **Daniel Mastapha** – emigrert indo-fijiansk prest og sentral aktør innen *Indian Division* i over 35 år. Har skrevet en del artikler og litteratur om metodisme, om forhold mellom etniske grupper ol
- **Benjamin Bhagvan** – Leder av *Fiji Council of Churches*, og med lang erfaring fra å jobbe administrativt og som lekmannspredikant i *Indian Division*

b. Synspunkter på sentrale tema

Det sier seg selv at med dybdeintervjuer med totalt 14 informanter fra *Indian Division*, samt et stort antall uttalelser fra uformelle samtaler, må jeg gjøre et utvalg av hva jeg skal presentere. Jeg har derfor forsøkt å gjengi uttalelser som jeg oppfatter som representative for flertallet av ungdommene, eller fordi de skiller seg klart ut fra de andre, eller på andre måter er svært interessante. Jeg ser det derfor som hensiktsmessig å gjengi deres syn som en oppsummering. Jeg prøver alltid å angi om synspunktene er representative for mange av ungdommene eller ikke. Jeg minner om at en mer representativ gjengivelse av funn kommer under punkt C.

Emigrere eller bli på Fiji?

The young Indian Methodists now have one ambition; to get out of Fiji. They say that our future is insecure, there is discrimination in job, there is discrimination in education, and they feel that they are treated like second class citizens. That's why a lot of Indian Christians have gone out of Fiji.

During my days, we never contemplated leaving Fiji. (...) We felt that this is our home. But now, if you speak to any average Indian, they say our future is bleak, we don't know what will happen to us. Fijians are taking our land, and we don't want to stay there. Some do want to stay still, but young people of the church now, feel that they must get out.

(Daniel Mastapha, eldre indo-fijiansk metodistprest, pensjonert og emigrert til Australia)

Noe av det første jeg ønsket å undersøke, var hvorvidt menigheten hadde merket en økt emigrasjon av indo-fijianere, lik de generelle statistikkene. Jeg spurte kirkens prest om det fantes noe slik statistikk, og det gjorde det ikke. Men han uttalte likevel:

And majority of the Indian Methodists have left the country, they have migrated. After both the coups; 1987 and 2000. My church, after the 2000-coup, 54 Indian members left. So now we have more Fijian and Rotuman in the congregation, but the name remains the same; Indian Division.

Ønsket *mine* informanter også å emigrere? Jeg hadde som nevnt delt ut en spørreundersøkelsen, og den hadde gitt meg noen klare hint. Jeg undersøkte videre via

uformelle spørsmål og ikke minst i dybdeintervjuene. Av de 10 indo-fijianske ungdommene jeg pleide å møte i *Youth Group*, hadde 8 klare tanker om emigrasjon.

De fleste av indo-fijianerne i denne ungdomsgruppen kunne altså tenkt seg å emigrere og slå seg med permanent i et annet land. Under intervjuene viste det seg at *alle* mine 6 indo-fijianske hovedinformanter ganske raskt svarte ja på spørsmålet om emigrasjon var noe de hadde tenkt på. *Arun* gir et ganske typisk svar:

Q: Have you yourself – considered emigrating?
- *If I had an opportunity, yes, I would take it to go abroad.*

Q: Would you like to spend the rest of your life abroad?
- *Not necessarily. I would love to go, probably work, earn and come back and retire in Fiji; Nausori particularly.*

Gita sier følgende:

Q: would you move overseas²⁵ permanently, if you got the chance?
- *Yes, I would, because I don't wanna stay in Fiji.*

Q: why not?
- *I mean, Fiji is a friendly place to live in, but after the coup I think Fiji has changed a lot.*

Q: in which way?
- *We have more cases of rape and stuff and everyday it gets more unsafe here, even you cant trust your father and uncle and stuff, I would like to go away from here.*

Alle mine seks informanter har altså tenkt på emigrasjon, selv om tre av dem sier at de kunne tenke seg å komme tilbake til Fiji hvis situasjonen ble bedret eller når de blir gamle. Når jeg spør dem hvor de kunne tenke seg å emigrere, varierer dette noe, men land som Australia og New Zealand nevnes hyppigst, men for de fleste har de ikke en helt klar idé om hvor de vil dra. Det er viktig for dem at de har noen kontakter der og at det finnes gode muligheter for jobb og økonomisk fremgang.

Begrunnelsen til at de ønsker å emigrere er noe ulike og sammensatte. Alle nevner enten *safety* eller *the political situation*. Fire av dem nevner at det har med situasjonen på Fiji etter kuppene å gjøre. Økonomi nevnes også hyppig. To av dem nevner at de også kunne tenke seg

²⁵ Ordet *overseas* benyttes svært mye i dagligtale av folk på Fiji som et positivt ladet ord for land som for de fleste regnes å ha attraktive økonomiske og samfunnsmessige forhold (eks. Australia, USA, Vest-Europa osv)

å spre Guds ord. Jeg spør dem om de gjør dette også her på Fiji, og de svarer med at de forsøker, men at det er veldig vanskelig å nå fram til ikke-kristne indo-fijianere.

Ungdommene blir også spurt om de kjenner andre som ønsker å emigrere. Alle kjenner mange, både fra menigheten og familie eller bekjente, som har emigrert og ønsker å emigrere.

Til sammenligning hadde ingen av mine fire informanter som er urfolk-fijianere eller rotumanere, ønsker å emigrere. De begrunner dette med at Fiji er deres hjemland og livet er bra der. Til tross for noen utfordringer økonomisk og materielt, fremhever de at det er en roligere og mer vennlig atmosfære på Fiji enn i andre land.

Å være indo-fijiansk medlem av metodistkirken

Alle ungdommene tegner i utgangspunktet et positivt bilde av det å være medlem i den lokale menigheten innen *Indian Division*. Dette kommer først kort fram i spørreundersøkelsen, og blir utdypet i intervjuene. Det er særlig en ting som alle ungdommene trekker fram i intervjuene (og på mange av spørreskjemaene). Indo-fijianske Kumar er et typisk eksempel:

Q: How would you characterize your congregation?

- *It's a good place, you'll actually feel the atmosphere in the congregation. And it is a multiracial church, you will see all kinds of people here; it's a very balanced church.*

Q: Do you think it is typical for all Indian circuits?

- *Most, but not all. This church is very balanced as far as races is concerned.*

Tessa som er urfolk-fijianer, er enig:

- *Its very multiracial. In Fiji, if you go to a methodist church, its Fijians or Rotuman, but here in Dilkusha you notice there is a few races, that is unique for Dilkusha.*

- *(...) the Indian Division is more multiracial than the Fijian Divisions, usually if you go to a Fijian Division, 99,9 percent will be Fijians. But if you go to the Indian Division it's more multiracial, it's a good mix. I prefer that. It's good, cause you learn a lot from other races, that's the good part.*

- *Being mixed in church is good for setting stage. That's what a lot of people notice about the Indian Division, how mixed it is, anyone who*

walks in, that's what they will see. It's not the Indians sitting on one side and Fijians sitting on one side. Here it's not like other places.

På dette spørsmålet er mine indo-fijianske informanter 100 % samstemmige med de fire andre; det beste med *Indian Division*, er at den er **multietnisk**. Ungdommene setter svært stor pris på at det er en jevn fordeling mellom indo-fijianere, urfolk-fijianere, rotumanere og andre.

Urfolk-fijianske ungdommer i ID har en selvforståelse av at de selv og deres familie er noe mer liberale og mindre nasjonalistiske enn den gjennomsnittlige *Fijian*. Dette bekreftes også av Bob Sidal, selv om de indo-fijianske ungdommene ikke har noen kommentarer.

Ungdommene opplever at de yngre generasjonene har mer samhandling og vennskap på tvers av etniske grenser enn de eldre.

En annen ting de fleste informantene er stolte av, er skolene, barnehagene og andre institusjoner som drives av *Indian Division*. Det de særlig trekker frem, er at det er gjennom disse institusjonen at ikke-kristne indo-fijianere konverterer til *Indian Division*.

David:

- Q: During the years that you have been a member, has it changed a lot?*
- *In term of physical development; there has been kindergarten and school coming up,*
 - *On the spiritual side; bible study groups growing spiritually, the Sunday school, the youths and men's fellowship, the women's fellowship, yes, I always feel that we are growing day by day.*

Om metodisme og landet Fiji, forholdet til Fiji som land

Det er tydelig at mine indo-fijianske informanter setter pris på at det å være metodist gir dem en mulighet til meningsfylt samvær med urfolk-fijianere. Informantene gir ofte uttrykk for et varmt forhold til både Fiji som land og urfolk-fijianernes kultur.

Arun:

- Q: The methodists are the largest religious group in Fiji. Do you feel that being a Methodist, that ties you more to Fiji?*
- *Yes, it does. Because Methodism in Fiji is particularly Fijian dominated. Indian Division is a very small part of the whole Methodist Church, and in that way out interacting with other races and Fijians, it*

opens up our minds. The way we think, Indian Methodists, is probably different from other Indians...

Q: in what way?

- *...about Fijians, why they behave like they do. Because we know their weaknesses and strengths, because we deal with them on daily basis, we worship with them and know how humble they are in their hearts. At times there are generalized statements like "Fijians are bad" or they are "uncivilized", which is not the case overall, I think. Probably it is a small group, that's the case, and there are two sides of the story. But specially being an Indian Methodist is has made me a much better person, as far as appreciating the Fijians.*

Er det viktig at *Indian Division* opprettholdes som en separat del fra den *Fijian Division*?

Som David sier:

Q: Is it important that Methodist Church keeps an Indian Division or should it just mix, or be one methodist church without a separate Indian Division?

- *That could be possible, but there will be a difficulties reaching out to the non-believers, I believe that will feel more comfortable seeing an Indian in front of them preaching or coming home for evangelism.*
- *And then there is the language barrier; not all speak each others language, though most of them do (hindus speak Fijian), language would be a big problem for the Indian Division.*

Q: So you would want to keep the Indian Division?

- *Yes.*

Indo-fijianerne opplever at de ikke deler historie med *Fijian Division*. Det er derfor viktig å ha egen identitet som *Indian Division*, slik at indo-fijianerne der føler at de hører til.

Ungdommene er videre bekymret over at det er vanskelig å evangelisere/ omvende ikke-kristne indo-fijianere. *Indian Division* har høyt fokus på å omvende, på en helt annen måte en *Fijian Division*. Dette er det tydelig at ungdommene er opptatt av, og de er lei seg for at det er så vanskelig å omvende hinduer og muslimer til metodistkirken og ID.

Av de som jobber med evangelisering, uttrykker to av dem at de etter hvert bli motløse hvis de fortsetter å møte uvilje blant ikke-kristne, på grunn av metodistkirkens dårlige rykte.

Ekteskap med en annen etnisk gruppe?

Ungdommene er nølende når det gjelder å kommentere potensielle ekteskapspartnere. men i følge prest Bob Sidal er det mangel på ekteskapspartnere for indo-fijiansk metodistungdom, ettersom de helst skal gifte seg innen både samme etniske og religiøse gruppe. Altså, unge indo-fijianeres religiøse tilhørighet medfører et begrenset ekteskapsmarked.

Inntrykk av ledelsen av metodistkirken på Fiji i forhold til kuppene og etnisk konflikt

Jeg spurte alle mine informanter om deres syn på ledelsen for metodistkirken på Fiji, spesielt angående fredsprosessen mellom de etniske gruppene.

Arun hadde følgende kommentar:

Q: On a national level, do you think the Methodist leaders are securing the reconciliation between the ethnic groups? Do you see any challenges?

I believe that if you look at the national level, Methodist leaders have failed during the last years. Not miserably, but to some extent they have failed in their duties as far as the reconciliation of the two major races in Fiji. Probably they have come to an instant where they have been racially biased, not putting their foot down. When it comes to uniting the two major races, I believe they could have played a big role in the reconciliation at the national level, but probably they chose to do otherwise. They chose to stay silent and left it to the government of the day. The church should have done a lot more than it is doing now.

Q: Does this have any effect on your church on the local level?

Yes, it does. It doesn't really give you an encouragement. When you have leaders in the church, you look up to them for leadership, an example, and when you know that they are failing in parts of their duties, it makes you work much harder. When you try and reach people and evangelize, it is very difficult. They will just point to the leaders at the national level; "he has failed, he is biased, he is racial..". I believe that if they had done their job well, been good Christians and good leaders, it would have made our work much easier – and overall the reconciliation process, it would have been much easier.

Q: so it's your impression that people you try to evangelize have that impression of Methodist Church and it makes it more difficult?

yes, very difficult. You know first you have to impress them; that no, it is not true. You have to overcome that part, and it is not easy, because they have been emotionally hurt from events at national level; the coup and all, so its very difficult.

Q: did you yourself feel emotionally hurt after the last coup?

I did, yes. And particularly being a Methodist Christian, I was not very impressed with what happened, because most of them involved were

basically Methodist people.; indigenous Methodists. And it gave an overall impression, that the Methodist Church as a whole is such. I would say; their deeds reflected on us too, so we were taken as a part of the happenings; like “we are Methodists, so we are supporting them”, those kind of things.

Dette temaet bringer oss over på forholdet til indo-fijianere som er hinduer eller muslimer.

Forholdet til indo-fijianere som er hinduer eller muslimer

Jeg hadde ikke i utgangspunktet selv fokusert på å se på hvordan de indo-fijianske metodistene opplevde forholdet til indo-fijianere fra andre religioner. Jeg fant imidlertid raskt ut at dette var et tema som opptok dem, og at det har betydning for informantenes vurdering av hverdagen som indo-fijiansk metodist.

Fra intervju med Arun:

Q: How do you think that people from other Indian religious groups like hindus and muslims look upon you, being a Methodist?

- I mostly experience that at my work place – it is very hard for them to accept that we have left, that we have converted to Christianity. For them it is wrong, most non-Christians believe that what you are born as, you should die as that. They don't know the Christian belief if born-again, salvation of Jesus Christ and so on. At times we are even posed with this question; “why did you convert?” It is challenging, but we have to reason out and explain ourselves. It is hard at times. And they will make generalized statements that if we are Methodists then we are into the Fijian way of life, yes, they will make generalize statements such as that; that we are into the Fijian way of life. Or, things like; “oh, you are going to church, then you must be eating beef, which the hindus don't”. They have a feeling, and sometimes they come up with it and it doesn't really sound good, but being a Christian I think I handle it well, I mean; accepting their opinion, but I know how I should react, it is their opinion, its how they feel about us.

Q: When it comes to friends and people you meet, does it matter to you which religion they are?

It doesn't really matter for me, but I have come from a hindu background, and then later joined Methodist church. I had hindu friends then, I still have hindu friends now, but we have our boundaries. When it comes to friendship I have to draw my lines – I know that I am a Christian, I should not do that, I should not go there, it is a challenge at times, but I don't really mind having both Christian and non-Christian friends.

Aruns uttalelser er ganske typiske for mine informanter, selv om Arun og en av jentene skiller seg ut fordi de er konverterte metodister, dvs. de har begge vært hinduer før i livet. Informantene opplever altså at andre indo-fijianere ofte peker på metodistkirkens dårlige rykte. De synes også det er belastende at hinduer og muslimer uttaler seg om de metodistkristne indo-fijianerne på en måte som antyder at de har mistet indisk kulturell identitet. Ungdommene som har konvertert fra hinduisme til kristendommen, har opplevd at det har vært svært belastende for familien å konvertere, i forhold til hinduistisk familie og omgangskrets.

Et annet aspekt ved dette, er at de fleste av dem synes det er demotiverende at det er så vanskelig å omvende hinduer og muslimer til metodistkirken. De fremholder at dette ville vært vanskelig uansett, men at det er blitt enda vanskeligere etter 2000-kuppet.

c. Oppsummering av totale funn, basert på alt innsamlet materiale

Ungdommene i *Indian Division* sine synspunkter og uttalelser

Felles for alle (eller de fleste)

- Alle ungdommene jeg har snakket med i *Indian Division*, i dybdeintervjuer eller i uformelle samtaler, har påpekt at en av tingene de liker best ved at Indian Division og egen menighet er at de er sammensatt at medlemmer fra ulike etniske grupper.
- I likhet med metodistungdom på Fiji generelt²⁶, har flertallet av både indo-fijiansk og urfolk-fijiansk ungdom jeg har snakket med, en nysgjerrig holdning til de nye karismatiske og pentekostale kirkene på Fiji. Noen av dem har vurdert å forflytte seg over dit. Grunner som oppgies er for det første at de synes det er flott med disse kirkenes mer livlige måte å tilbe Gud på. For det andre er det noen av ungdommene som oppgir som grunn at de er oppgitte over den nasjonale metodistkirkens holdninger til *Indian Division*.
- Ca. halvparten av ungdommene selv stiller seg ikke avvisende til tverrkulturelle giftemål, men det er likevel er det tydelig at de ser at dette kan bli oppfattet som problematisk for deler av eller hele familien sin.

²⁶ Jmf *Listening to Youth* (se kapt. 2, punkt c)

Indo-fijianerne

- Det store flertallet av de indo-fijianske ungdommene jeg har snakket med ønsker å emigrere.
- De indo-fijianske ungdommene føler at det å være metodistkristne knytter dem tettere til urfolk-fijiansk ungdom og fijianske kultur på det individuelle plan innen egen menighet, selv om de kan oppleve å bli sett ned på av andre fijianere. Denne tette relasjonen er spesielt sterk til de ungdommene som er urfolk-fijianere i menigheten – disse er blant hovedinformantenes næreste venner.
- De fleste ungdommene – både indo-fijianere og urfolk-fijianere – ønsker å ha engelsk som kommunikasjonspråk i kirken, og er ikke interesserte i å delta på gudstjenester som er avholdt på deres morsmål. Noe av grunnen er at indo-fijianerne ikke klarer å lese hindi, ettersom de ikke studerer så mye hindi engelsk, men det er også fordi de ønsker en multikulturell gudstjeneste.
- Flere av de indo-fijianske ungdommene uttrykker at de opplever at urfolk-fijianske metodister innen *Indian Division* er mer liberale enn urfolk-fijianere fra *Fijian Division*. Dette samsvarer med uttalelser fra Bob Sidal og Daniel Mastapha. Dette passer godt inn med selvforståelsen til de urfolk-fijianske ungdommene jeg intervjuet og snakket (se senere i kapittelet).
- Mange av de indo-fijianske i *Indian Division* er meget frustrerte over at metodistkirken fremstår som ”inderfiendtlig” på det politiske, nasjonale plan. De mener situasjonen ble mye verre etter 2000-kuppet. De indo-fijianske ungdommene er fortvilet over den vanskelige situasjonen som mange indo-fijianere kommer i på grunn av at de blir kastet ut fra landområder som de har dyrket og bodd på i generasjoner. De er desto mer fortvilet at urfolk-fijianske landeiere fra *Fijian Division* kaster ut også kristne indo-fijianere, på oppfordring fra sine prester
- De fleste av ungdommene fremholder at de føler at indo-fijianere som er hinduer og muslimer ser med skepsis på indo-fijianere som er metodister. De gir også uttrykk for at de kan forstå en slik skepsis, med bakgrunn i hva hinduer og muslimer ble utsatt for av vandaler – som stort sett var urfolk-fijianske metodister - etter 2000-kuppet. Ergo; de indo-fijianske metodistene faller mellom to stoler når det gjelder gruppetilhørighet - på nasjonalt plan føler de seg oversett og ikke satt pris på som fullverdige

metodister. De opplever samtidig å ikke være akseptert i det indo-fijianske samfunnet som fullverdige "Indians".

- De fleste ungdommene sier at det er nødvendig å beholde *Indian Division* i Fijis metodistkirke. De oppgir hovedsakelig to grunner:
 1. For at nyomvendte indo-fijianere skal kjenne seg velkommen kulturelt og språklig
 2. *Indian Division* er mye mer etnisk sammensatt og multikulturell enn *Fijian Division*. Ungdommen ser dette som en stor styrke, og oppgir at det er noe av dette som gjør at de føler tilknytning til *Indian Division*. De er redde for å miste det multikulturelle preget dersom ID forsvinner.
- De er opptatte av at kirken bør jobbe for å omvende ikke-kristne indo-fijianere. Noen av ungdommene er frustrerte over at *Fijian Division* og nasjonale ledere ikke har det samme evangeliseringsfokus som *Indian Division*. En annen viktig grunn noen av dem oppgir, er at man nå ser minkende økonomisk støtte fra utlandet. Som nevnt har kirken fått flest omvendte via skolene og andre institusjoner, og dette vil gå ut over muligheten til å opprettholde og ekspandere dette samfunnsrettede arbeidet. I en kirke med sterkt fokus på nettopp konvertering av de ikke-kristne og der man er svært stolte over institusjonene, vil nedtrapping av dette være en svært demotiverende faktor.
- I likhet med metodistungdom på Fiji generelt²⁷, har flertallet av både indo-fijiansk og urfolk-fijiansk ungdom jeg har snakket med, en nysgjerrig holdning til de nye karismatiske og pentekostale kirkene på Fiji. Noen av dem har vurdert å forflytte seg over dit, men avventer litt for å se hva som skjer med metodistkirken på nasjonalt plan.
- En del av ungdommene føler at deres metodistidentitet knytter dem til Fiji som land, men på grunn av deres nære lokale tilknytning til fijianerne i deres menighet. Det er en helt annen type tilknytning enn *Vanua*-tilknytningen i *Fijian Division*, som beskrevet i kapt. 2.

Urfolk-fijianerne

- Få av de urfolk-fijianske ungdommene jeg snakket med, hadde et ønske om å emigrere permanent, men noen få kunne tenke seg å reise for å misjonere.
- De oppgav følgende grunner til at deres familie hadde valgt *Indian Division: Fijian Divisions* negative påvirkning på Fijis politikk, den høye medlemsavgiften i FD,

²⁷ Jmf *Listening to Youth*

nasjonalistiske holdninger i FD, muligheten for gudstjeneste på engelsk, muligheten for multikulturell kirke.

- Regner seg selv som mer liberale enn folk i Fijian Division
- De fleste av de urfolk-fijianske ungdommene i *Indian Division* er frustrerte over at metodistkirken fremstår som inderfiendtlig på det politiske, nasjonale plan. Noen av dem uttrykker at de opplever en følelse av skam når det skjer overgrep mot indo-fijianere på Fiji, og er lei seg for at det hovedsakelig er metodister (fra *Fijian Division*) som utfører slike overgrep.
- Vurderer ikke å gå over til *Fijian Division*.

Rotumanerne

- Ingen av de rotumanske ungdommene jeg snakket med, hadde et ønske om å emigrere permanent, men noen få kunne tenke seg å reise for å misjonere.
- Fremholder at de setter stor pris på at engelsk språk blir benyttet
- Disse ungdommene har i liten grad selv valgt *Indian Division*, familiene styrer. Alternative er karismatiske/ pentekostale menigheter, *ikke Fijian Division*

De eldre informantene tilknyttet Indian Division:

Sidal, Mastapha, Bhagwan, Reuben, eldre herre (anonymisert)

- Informantene fremholdt at det uten tvil har vært en voldsom økning i emigrerte indo-fijianske metodister i forbindelse etter kuppene, spesielt 2000-kuppet.
- Prestene, bortsett fra superintendent i *Indian Division* Immanuel Reuben, er dypt fortvilet over den nasjonale metodistkirkens holdning til indo-fijianere generelt, og til *Indian Division* generelt.
- Prestene opplever av folk i egen menighet blir fratatt land av urfolk-fijianere fra metodist landsbyer. De kontakter de lokale urfolk-fijianske prestene for å be dem snakke med landeierne, men blir avvist. Dette er noe som skuffer prestene dypt.
- Er svært opptatt av å beholde den indiske profilen til *Indian Division* – og det fremheves at indo-fijianske metodister har et identitetsproblem.
- Særlig de eldre informantene oppgir mangel på potensielle ekteskapspartnere innen samme etniske og religiøse gruppe som et stort problem, og mener at dette får familier til å emigrere.

Kapittel 5:

Funnene satt i perspektiv

Da er det på tide å vende tilbake til hovedproblemstillingen fra kapittel 1, og til de underspørsmål jeg ønsket å belyse.

Unge indo-fijianske metodister på Fiji:

Hva har religiøs tilhørighet å si for deres opplevelse av samhörighet med urfolk-fijianere, og for deres tanker om emigrasjon?

I hvilken grad fører religiøs tilhørighet til at unge indo-fijianske metodister har samvær og tette vennskapelige relasjoner med unge urfolk-fijianere?

Ønsker unge indo-fijianske metodister å emigrere fra Fiji, i likhet med mange indo-fijianske hinduer og muslimer?

Hvis ja; har religiøs tilhørighet noe å si for ønsket om emigrasjon?

Hvis nei; har religiøs tilhørighet noe å si for ønsket om å bli på Fiji?

I forrige kapittel så vi at for mine informanter *har* religiøs tilhørighet noe å si for opplevelsen av å være integrert sammen med urfolk-fijianere og for ønsket om emigrasjon. De unge indo-fijianernes religiøse tilhørighet fører i dette tilfellet til gode og nære relasjoner med unge urfolk-fijianere på lokalt plan. Samtidig fører den til at mange indo-fijianere ønsker å dra fra Fiji.

Det har ikke vært mitt fokus her å belyse de historiske årsakene til at denne situasjonen, men å konstantere at det er sånn i dag. Det har heller ikke vært min intensjon på å finne ut om det har vært en historisk endring: Det kan jo tenkes at det alltid har vært en nær og god relasjon mellom ungdommer fra ulike etniske grupper i *Indian Divison*. Det er også en mulighet for at indo-fijiansk metodistungdom også i tidligere generasjoner har ønsket å emigrere.²⁸ For meg har ikke dette vært nødvendig å belyse for å oppnå det jeg ønsket; nemlig å undersøke dagens situasjon.

La oss nå se på funnene i lys med tidligere presentert forskning.

²⁸ Dette er likevel ikke det inntrykk den eldre metodistpresten Daniel Mastapha gir ut fra sine erfaringer (se sitat s. 49).

a. Relasjonene i the youth group – typisk for Fiji?

I forrige kapittel har vi sett at ungdommene i *Indian Division* lever tett sammen, og de opplever selv at denne multietniske sammensetningen av menigheten, er det som tiltaler dem mest ved å være i *Indian Division*.

Vi har tidligere sett fra *Listening to Youth* at ungdom på Fiji generelt har et relativt avslappet og vennlig innstilt forhold til andre etniske grupper. De etterlyser imidlertid arenaer for meningsfylt samhandling mellom ungdommer fra ulike etniske grupper. Undersøkelsen har også vist at unge metodistmedlemmer flykter fra metodistkirkens *Fijian Division*, delvis pga en opplevelse av at den skaper splid mellom de etniske gruppene.

Samtidig ser vi at de voksende karismatiske og pentekostale menighetene ikke viser interesse for å delta i det forsoningsarbeidet mellom de gruppene, verken på nasjonalt plan eller i arbeidet blant ungdom (Bhagwan, Rigamoto, 2002, intervjuer). Manfred Ernst forklarer dette med at de nye gruppene ønsker et skarpt skille mellom individuelt og samfunnsmessig ansvar. Han ser for seg at det metodistkirken kunne gjøre for å stoppe den negative medlemstrenden, ville være å sette fokus på det samfunnsnyttige arbeidet som gjøres av kirken, samt å delta mer aktivt i arbeidet for forsoning mellom befolkningsgruppene. Han peker også på at det er den eldre generasjonen som skaper splid mellom befolkningsgruppene:

I think that it's basically the older generation, the younger generation is much more open, but even the older generation; its not so much how they live with their neighbours, usually in the rural areas, they have a quite good relationship to the Indians, and even here in Suva. It's much more if people are used and instrumentalized by the Methodist Church or by other people with economic interest or those with interest to stage a coup, or to get rid of the previous government. And because of the usually poor educational background of the older people, they are very easy to instrumentalize and used and influenced. And the younger generations are better educated, they easier see what is really happening. (Ernst:2002, intervju)

Ungdom leter altså etter en multikulturell og forsonende arena, og mitt materiale viser at en positiv arena for flerkulturell samhandling eksisterer i *Indian Division*. Arenaen står i midlertid i fare for å miste tilstedeværelsen av den ene av disse etniske gruppene; indo-fijianerne. Dersom dette ikke skal skje, kan det se ut som at metodistkirken nasjonalt få øynene opp for muligheten til å flagge *Indian Division* som et forbilde i forsoningsarbeidet

mellom de etniske gruppene. Dermed åpnes også en mulighet til å stoppe medlemsflukten fra metodistkirken ved å endre bildet av kirken som en oppildner til etnisk konflikt.

b. Religiøs tilhørighet som *push*-årsak for emigrasjon?

Årsakene bak emigrasjon kan være svært komplekse, og det har ikke vært mitt mål å gi et komplett bilde over årsakene bak indo-fijianske metodisters emigrasjon. Det jeg imidlertid har belyst, er at indo-fijianeske metodister emigrerer og de unge metodistene jeg har møtte, kunne selv tenke seg å emigrere. Det har ikke vært mulig å framskaffe noe klar statistikk, men skal vi tro uttalelsene fra Bob Sida, Benjamin Bhagwan og Daniel Mastapha, er det grunn til å tro at de indo-fijianske metodistene faktisk emigrerer med i enda større prosentvis grad enn hinduer og muslimer.²⁹

Deres religiøse tilhørighet holder dem ikke igjen på Fiji. Om religiøs tilhørighet kan karakteriseres som en *push*-faktor for emigrasjon, kommer jo an på hva slags krav man setter til at noe skal kvalifisere som en *push*-faktor.³⁰ Uansett er det klart at mine indo-fijianske informanternes religiøse tilhørighet fører med seg en god del negative konsekvenser for deres mulighet til livsutfoldelse:

- opplevelse av å bli stigmatisert av indo-fijianere som er hinduer og muslimer, og av å bli karakterisert som ikke-fullverdige Indians. Ungdommene som har konvertert fra hinduismen til metodismen, ser ut til å ha en ekstra utfordring, fordi de til en viss grad har opplevd å bli utstøtt av familie og omkrets som er hinduer
- mangel på potensielle ekteskapspartnere
- opplevelse av at metodistkirken nasjonalt har en fiendtlig holdning til indo-fijianere, og at den faktisk ildner opp etnisk konflikt
- erfaring med at svært mange indo-fijianske metodister har emigrert siden 2000-kuppet
- opplevelse av håpløshet og null resultater i en av de tingene de ser som viktigst som kristen; å omvende andre indo-fijianere til kristendommen. Dermed også svært dårlige utsikter til at den indo-fijianske andelen av metodister skal vokse

²⁹ Jeg har naturligvis heller intet grunnlag for å si noe om hinduer og muslimer emigrerer i samme prosentvis antall, eller om indo-fijianerne fra en av religionene emigrerer i større grad enn den andre.

³⁰ Eksempler på hvordan man kan velge å definere en *push*-faktor:

1. informantenes egen forståelse av hva som får dem til å ønske å reise.

2. forskning som viser hva som er viktig for at mennesker velger å bli på et bosted permanent

Samlet utgjør de overnevnte faktorene så sterkt press at jeg mener at religiøs tilhørighet i dette tilfellet kan karakteriseres som en potensiell *push*-faktor for emigrasjon, dersom man baserer definisjonen av *push*-faktor på informantens opplevelse av utsikter for gode fremtidsutsikter og menneskelige relasjoner der vedkommende er bosatt.

c. Utfordringer for metodistkirken og Indian Division

Jeg ønsker også å se på mine funn fra *Indian Division* i lys av forskning om den nasjonale metodistkirken på Fiji. Vi har kapittel 2 sett forskere som mener at metodistkirken har hatt en sterk negativ påvirkning på prosessene som har ført til økende etnisk konflikt på Fiji. Jeg vil argumentere at *Indian Division* er en ny dimensjon til denne forskningen, ved å fokusere på dens integrerende profil.

Det interessante å merke seg er at *Fijian Division* mister medlemmer og *Indian Division* mister sine indo-fijianske medlemmer, men likevel har vi tidligere sett at ID er i medlemsvekst totalt. Mine informanter har antydnet at årsaken til *Indian Division* vokser i antall urfolk-fijianske medlemmer, er at mange av disse begynner å få nok av en del trekk ved *Fijian Division*; de tette båndene mellom metodistkirken og politikk, høye medlemsavgifter, og ikke minst; tendensene til å bruke kristendommen til å legitimere politisk urfolksuverenitet, utkastelse av indo-fijianere fra sine landområder og misbruk av høvdingemakt.

Hvorvidt ledelsen i *Indian Division* har valgt å bli en integrerende kirkelig enhet eller om det bare har utviklet seg sånn, er et annet interessant spørsmål. Gjennom utsagnene til prestene kommer det fram at ID øyeblikket står i en fase der det holdes fast at målet med ID skal være å nå indo-fijianere ved å tilby dem en *Indian Division* med fokus på det indo-fijianske. Dette når de ikke langt med, og ledelse og medlemmer sitter igjen med en selvforståelse av at de har mislykkes i menighetens primære mål.

Samtidig ser vi at ungdommen i ID opplever at det multikulturelle er det som trekker dem til og holder dem i ID. Jeg vil påstå at det kan være snakk om en generasjonskløft. Vi skal ikke undervurdere betydningen av språk i dette bildet. Mens de eldre har opplevd at den eneste måten å nå tidligere generasjoner på, har vært å tilby dem Guds ord på hindi, i en indo-fijiansk kultursfære, har de unge vokst opp i en engelskspråklig hverdag. De ønsker derfor å

ta dette med seg inn i kirken, og setter - i en tid med høy grad av etnisk konflikt - pris på muligheten til å tilbringe meningsfylt tid sammen med urfolk-fijianere.

Kapittel 6: Avslutning

Migrasjon, og i dette tilfellet – emigrasjon - har eksistert til alle tider, og det er viktig å understreke at emigrasjon ikke nødvendigvis trenger å ha noe negativt ved seg, verken på individuelt eller samfunnsmessig plan. Om man skulle kategorisere menneskelig atferd i kategorier som naturlig og unaturlig, har historien vist oss at frivillig migrasjon er en høyst naturlig reaksjon på et ønske om bedre levevilkår et annet sted. I denne oppgavens kontekst er den massive og eskalerende emigrasjonen fra Fiji likevel sett på som et samfunnsproblem. Dette kan først og fremst begrunnes med at konsekvensene av emigrasjonen allerede er meget vanskelige for det fijianske samfunn som helhet. Landet mister store mengder utdannede mennesker som det i høyeste grad er behov for dersom Fiji skal klare å svare på de økonomiske utfordringer som deltakelsen i det globale samfunnet fordrer.

Vi har sett at *Indian Division* gjennomgår en to-sidig utvikling: I en tid med høy grad av politisk og etnisk spenning, fremstår *Indian Division* som et liberalt og flerkulturelt alternativ til *Fijian Division*, og vinner urfolk-fijianske medlemmer på dette. Parallelt lider *Indian Division* sterkt under den indo-fijianske emigrasjonen etter kuppene, og en nesten ikke-eksisterende sannsynlighet for å omvende nye indo-fijianske medlemmer.

Jeg har ønsket å gi en deskriptiv fremstilling av synspunkter og tanker som kom fram via mine intervjuer og samvær med en ungdomsgruppe innen *Indian Division*. I tillegg har jeg forsøkt å vise hvor viktig det er å belyse hva slags rolle religiøs tilhørighet har i prosesser som involverer emigrasjon og relasjoner mellom ulike etniske grupper på Fiji.

Kilde- og litteraturlister

Kilder

Intervjuer, lydopptak og transkriberte

Hovedinformanter (ungdom fra youth group), Indian Division, oppdiktete navn

Arun 26 år

David 22 år

Kumar 21 år

Gita 19 år

Aneeta 22 år

Kavita 23 år

Tessa 26 år

Joni 22 år

Lily 28 år

Sean 24 år

Andre informanter, Indian Division

Bhagwan, Benjamin.

Sidal, Bob.

Mastapha, Daniel (telefonintervju)

Reuben, Immanuel

Eldre herre (anonymisert)

Andre informanter, ikke Indian Division

Ernst, Manfred,

Rigamoto, Henry

Intervjuer, nedskrevne, men ikke lydopptak

Reuben, Immanuel

Barr, Kevin

Muntlige kilder

Indian Division

12 indo-fijianske ungdommer

6 urfolk-fijianske ungdommer

4 rotumanske ungdom

Eldre folk i menigheten

Andre informanter

Diverse unge og gamle i *Fijian Division*

Diverse unge hinduer

Egen feltdagbok

Skrevet 22.aug – 16.des 2002

Spørreundersøkelse, anonym

19 svar fra ungdom i *Indian Division*

Avisutklipp

22.aug- 10-des 2002

The Fiji Times

The Daily Post

The Sun (enkelte dager)

Litterære kilder

Indian Division, MC of Fiji: (1992) 100 years. MC, Suva.

Internettsider

www.statsfiji.gov.fj

www.fijilive.com

www.fiji.gov.fj

Litteraturliste

Barr, K. (2002) *The church and Fijian ethnocentrism*, upublisert artikkel, Suva.

ECREA (2002) *Listening to Youth*, ECREA, Suva.

Ernst, M. (1994) *Fiji i Winds of Change; Rapidly Growing Religious Groups In The Pacific Islands*, Pacific Conference of Churches, Suva.

Eriksen, T. Hylland (1995) *Imagined Indians*. A review of Peter van der Veer, ed., *Nation and Migration. The Politics of Space in the South Asian Diaspora*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.

Eriksen, T. Hylland (2001) *Ethnic identity, national identity and intergroup conflict: The significance of personal experiences*. I Ashore, Jessie, Wilder (red.): *Social identity, intergroup conflict, and conflict reduction*, pp. 42-70. Oxford: Oxford University Press.

Fonneland, T.(2006) *Kvalitative metodar: Intervju og observasjon* i Kraft/ Natvig (red) *Metode i religionsvitenskap*, Pax, Oslo.

Garreth, J. (1997) *Where the nets were cast*. USP, Suva.

Lal, B. (1992) *Broken Waves: A History of the Fiji Islands in the Twentieth Century*. Pacific Islands Monograph Series, No. 11, Honolulu: University of Hawaii Press

Lal, B. (2001) red. *Coup*, Australian National University, Canberra.

LP - Lonely Planet, 2000. *Fiji*. 5th Edition. Lonely Planet Publications.

Mastapha, D. (1981) *Becoming Part of the Pacific* i Ron Crocombe, ed.: *Pacific Indians*, s. 171 - 182, Fiji.

McCutcheon, R. (1999): *The Insider/ Outsider Problem in the Study of Religion*. Cassel. New York.

Narayan, J. (1985) *The political Economy of Fiji*, Suva, South Pacific Review.

Natvig, R. (2006) *Religionvitskapleg Feltarbeid i Kraft/ Natvig (red) Metode i religionsvitenskap*, Pax, Oslo.

Pangerl, M. (2002) *Some Aspects of Gender and Social Class within Contemporary Indo-Fijian Migration*. in K. Lyon and C. Voigt-Graf (eds.) 5th International APMRN Conference, Fiji 2002: Selected Papers Australia, Fiji, India, Indonesia, Japan, Korea, New Zealand and Taiwan. APMRN Working Paper No. 12. APMRN, Wollongong: 33-42.

Ratuva, S. (2002) *Participation for Peace – a study of inter-ethnic and inter-religious perception in Fiji*.

Reddy, M./ Mohanty M./ Naidu, V. (2002) *Economic Cost of Human Capital Loss from Fiji: Implications for Sustainable Development* in K. Lyon and C. Voigt-Graf (Eds.) 5th International APMRN Conference, Fiji 2002: Selected Papers Australia, Fiji, India, Indonesia, Japan, Korea, New Zealand and Taiwan. APMRN Working Paper No.12. APMRN, Wollongong: 33-42.

Tafjord, B.O.(2006) *Refleksjonar kring refleksivitet i Kraft/ Natvig (red) Metode i religionsvitenskap*, Pax, Oslo.

Tuwere, I. (2002) *Vanua: Towards a Fijian Theology of Place*. IPS, USP, Suva.

Voigt-Graf, C. (2002) *The migration of secondary school teachers in Fiji: Taking stock and introducing a research agenda*, in K. Lyon and C. Voigt-Graf (Eds.) 5th International APMRN Conference, Fiji 2002: Selected Papers Australia, Fiji, India, Indonesia, Japan, Korea, New Zealand and Taiwan. APMRN Working Paper No. 12. APMRN, Wollongong: 33-42.

Vedlegg

Intervjuguide (eksempel)

Intro – my role. Anonymity. Can chose not to answer

Personal info

- family background
- professional background
- age
- religious background and time in MC

Activities you attend in church and youth group

- describe activities, when, how often
- describe who you do these activities with
- anything you miss?

Outside church

- social activities
- with whom?

Emigration

- ever thought about emigration?
- Why emigrate/ why not?
- What could make you change your mind?
- Know people who have emigrated?
- People within the church?

Indian Division

- why ID?
- FD a possibility?
- what do you like best / least?
- Challenges
- Sense of being heard?
- Relation to other generations in ID
- Other circuits
- Marriage, interracial?
- Future hopes

Methodist Church

- view of leaders
- view of other methodists, FD
- what do you like best / least?

Other ethnic groups

- daily relationship
- how do they react when they know you are in ID/ MC
- important that your friends are same religion/ ethnic group?

Other

- Contact with other churches? Have you ever considered changing denomination?
- Future plans and hopes
- Anything else?